

Gemeente Velsen

Economische Agenda 2020-2025

GEMEENTE VELSEN

Ten geleide

Voor u ligt de Economische Agenda 2020-2025 van de gemeente Velsen. Het college heeft in samenwerking met het bedrijfsleven en belanghebbenden het economisch programma geactualiseerd en uitgewerkt. De inbreng van bewoners en (potentiële) bezoekers is opgehaald door o.a. online vragen te stellen aan diverse burgerpanels.

De Economische Agenda draagt bij aan het realiseren van de Visie op Velsen 2025, het Collegeprogramma 2018-2022 'Velsen komt naar je toe!' en het Coalitieakkoord 2018-2022.

De agenda maakt duidelijk wat de gemeente tot 2025 samen met het bedrijfsleven wil doen om de economie te bevorderen. Het is een actie-agenda voor de korte termijn, dus geen visie met vergezichten. De economische visie voor de lange termijn (tot 2050) wordt meegenomen in de nieuwe toekomstvisie van Velsen waar in 2020 een start mee is gemaakt. Velsen werkt momenteel ook aan een nieuwe omgevingsvisie. In de Economische Agenda omschrijven we diverse trends en strategische ontwikkelingen die als input voor deze documenten kunnen dienen. De Economische Agenda loopt bewust tot 2025, zodat het nieuwe college de tijd heeft om het beleid voort te zetten, prioriteiten aan te brengen, of accenten te leggen.

Corona

Ten tijde van de uitwerking van de Economische Agenda staat de economie wereldwijd op zijn kop door de co-

ronacrisis. Verschillende sectoren (zoals horeca, cultuur, evenementen, cruise- en ferryvaart en toerisme) hebben het zwaar en het is nog onduidelijk welke impact de coronacrisis uiteindelijk op lange termijn zal hebben. Herstel van de economie wordt in 2021 verwacht, maar hoe snel dit zich voltrekt, blijft voorlopig nog onzeker. Met deze Economische Agenda kijken we vooruit en willen we de lokale en regionale economie ondersteunen en stimuleren.

Leeswijzer

De Economische Agenda 2020-2025 heeft vier hoofdstukken. Hoofdstuk 1 geeft een korte schets weer van de sociaaleconomische ontwikkelingen die van invloed zijn op de werkgelegenheid van Velsen en de regio IJmond. Hoofdstuk 2 gaat in op trends en ontwikkelingen, kansen en bedreigingen, kaders en actiepunten in de sectoren havens en industrie. Het derde hoofdstuk volgt een zelfde structuur voor detailhandel, horeca en ambulante handel. In hoofdstuk 4 staan de trends en ontwikkelingen, ambities en acties op het gebied van toerisme en recreatie centraal.

Inhoud

Ten geleide	2	4. Toerisme & Recreatie	47
1. Inleiding	4	4.1. Inleiding	47
1.1. Economische barometer	5	4.2. Economisch perspectief en ontwikkelingen	48
1.2. Lokale kaders	7	4.3. Beleidsambitie	50
1.3. Regionale kaders	7	4.4. Toeristische marketing en promotie; IJmuiden Rauw aan Zee	51
1.4. Citymarketing	9	4.5. Evenementen	52
1.5. Arbeidsmarktbeleid	13	4.6. Stranden; blijven inzetten op wind- en watersport	54
2. Haven & industrie	14	4.7. Ontwikkeling vanuit de kracht van het DNA	56
2.1. Inleiding	14	4.8. Toerisme in havengebied	58
2.2. Visserij; IJmuiden, draaischijf voor vis	15	4.9. Verblijfsaccommodaties & Zakelijk Toerisme	60
2.3. Offshore Wind - Olie & Gas	20	4.10. Recreatie	63
2.4. Cruise- en ferryvaart	22		
2.5. Maakindustrie/Techport	24	Tot slot	71
2.6. Havens IJmuiden en Velsen-Noord	27		
2.7. Energietransitie	32		
2.8. Overige bedrijventerreinen	33		
3. Detailhandel, horeca en ambulante handel	35		
3.1. Inleiding	35		
3.2. Detailhandel	36		
3.3. Horeca	43		
3.4. Ambulante handel	45		

1. Inleiding

Alleen met elkaar kunnen we de gewenste doelen bereiken en de acties uitvoeren.

Het college heeft in samenwerking met het bedrijfsleven en belanghebbenden het economisch beleid geactualiseerd en vertaald in de voorliggende Economische Agenda.

De agenda is wederom een agenda van gemeente en het bedrijfsleven. Alleen met elkaar kunnen we de gewenste doelen bereiken en de acties uitvoeren. De agenda past binnen de Velsense kaders.

Ten opzichte van de vorige agenda ligt er meer nadruk op duurzaamheid. De energietransitie biedt grote kansen om daar als gemeente samen met onze belanghebbenden op in te spelen de komende jaren. Dit is ook één van de zeven speerpunten van het college voor de komende twee jaar: 'innovatieve en duurzame economie'.

1.1. Economische barometer

Na economisch bloeiende jaren heeft corona de maatschappij en de economie volledig op haar kop gezet. Het is lastig te voorspellen wat hier op de lange termijn het gevolg van is voor de economische structuur. De diverse nationale en internationale economische instituten en planbureaus zijn het over één ding eens: alle voorspellingen zijn ongewis. Het virus en het al dan niet snel vinden van een vaccin is vooral bepalend.

De economische ontwikkeling in Velsen was tot en met februari 2020 zeer gezond. Hoewel Velsen niet die groeicijfers had als bijvoorbeeld Amsterdam, was ook hier sprake van een gezonde economische situatie. De economische structuur, het gebrek aan veel fysieke uitbreidingsruimte, geen grote bevolkingsgroei, waren hier belangrijke redenen voor. Het was een gezonde situatie waar de werkgelegenheid licht groeide. (zie ook de [monitor Ruimte-intensivering Noordzeekanaalgebied](#) en [Regio in beeld](#))

Velsen is relatief minder hard geraakt door de coronacrisis dan omliggende gemeenten. Het aandeel werkzame personen in de detailhandel, horeca en toerisme is relatief laag. Juist deze sectoren zijn door de lockdown en het wegvallen van internationaal toerisme keihard

geraakt. De gevolgen voor bijvoorbeeld Amsterdam, Haarlem, Haarlemmermeer en Zandvoort zijn directer en zichtbaarder.

Klik hier voor meer informatie over de [arbeidsmarkt in Zuid Kennemerland](#).

In de zomer was een duidelijke opleving te zien van het binnenlands toerisme. Meer Nederlanders kozen door corona voor een (veilige en vertrouwde) vakantie in eigen land. Dit heeft voor een deel de vermindering van het buitenlandse toerisme gecompenseerd. De verschillende maatregelen om corona tegen te gaan, zoals het

sluiten van de horeca, sport en het houden van 1,5 meter afstand hebben gezorgd voor beperkte vrijetijdsmogelijkheden. Daardoor zijn de inwoners actiever op zoek gegaan naar rustige, groene locaties om daar te kunnen recreëren. De ruime, relatief rustige stranden van Velsen en de recreatiegebieden waren extra in trek. Maar de balans kan pas eind van het jaar worden opgemaakt. In de detailhandel zijn minder uitgaven aan kleding, schoenen etc., maar meer uitgaven aan eten, huis en tuinspullen. Omdat de winkelcentra vooral een dagelijkse en lokale functie hebben, heeft het wegvallen van toerisme door de lockdown weinig invloed.

Sommige winkels profiteerden ook, omdat inwoners dichterbij huis bleven en nabije steden als Haarlem en Amsterdam meden. De campagne 'Ik koop lokaal' past ook bij die ontwikkeling. Maar voor het fysieke winkelen blijft internet een belangrijke concurrent. Ook hier zal aan het eind van het jaar en per saldo gekeken moeten worden wat de netto balans is. Overleven en dit jaar doorkomen is het belangrijkste devies.

Het grootste deel van onze economie wordt gedomineerd door de havens, industrie, bouw en logistiek. De ferry- en cruisevaart is volledig stil komen te vallen. De andere sectoren in de haven en industrie hebben redelijk door gedraaid. Met name omdat verschillende orders nog doorliepen. De bouwsector draait vooralsnog goed. De situatie voor de korte en middellange termijn is voor veel sectoren ongewis. In belangrijke mate zal de situatie bepaald worden door een al dan niet snel en breed herstel van de wereldeconomie. Met name de situatie van de staalindustrie is weerbarstig. Met een terugvallende vraag naar autostaal en een Europese overcapaciteit, blijft de marktsituatie van Tata Steel IJmuiden uitdagend. Een toenemende vraag naar verpakkingsstaal is een mogelijk lichtpuntje.

Per saldo is de indruk dat de lokale economie in Velsen een sterke basis heeft. En dat corona geen dusdanige

structurele invloed heeft, die op dit moment een grote wijziging in het economisch beleid en haar speerpunten met acties vraagt.

Een van de belangrijkste en meest relevante ontwikkelingen, is de energietransitie voor ons gebied. Velsen als uitvalsbasis van de offshore wind krijgt steeds meer betekenis. Onder meer door nieuwbouw van Vattenfall en de beoogde realisatie van de Energiehaven.

Maar er zal de komende jaren veel moeten veranderen. De overheid (regionaal, landelijk, Europees) is bereid vergaand te investeren om de economische crisis te bestrijden. Een groot deel van de investeringen zal naar verwachting worden ingezet voor de energietransitie en duurzaamheid. In het Noordzeekanaalgebied ligt een grote opgave op dat gebied. Velsen/IJmond is daarbinnen een belangrijk zwaartepunt, door haar ligging aan zee en de aanwezigheid van Tata Steel.

De vele miljarden aan landelijk en Europees geld voor groen economisch herstel zal hierin verdere kansen bieden. De regio kan, met een nauwe samenwerking met het bedrijfsleven en een samenhangende en programmatische aanpak, tot extra duurzame economische impulsen komen. Dit vraagt een goede (regionale) focus en gecoördineerde aanpak. Hierop zal nog veel moeten gebeuren (zie verder onder Energietransitie.)

1.2. Lokale kaders

Bestaande kaders

- Economisch programma 2015-2019: we houden de eerder ingezette lijn uit die agenda vast voor de nieuwe economische agenda.
- Visie op Velsen 2025 'Kennisrijk Werken in Velsen'; momenteel wordt er gewerkt aan een nieuwe toekomstvisie en omgevingsvisie.
- Citymarketingstrategie 'Focus op IJmuiden'.
- Collegeprogramma (2018-2022) 'Velsen komt naar je toe!'

Visie op Velsen 2025 'Kennisrijk Werken in Velsen'

In de Visie op Velsen 2025 ligt het accent op een kennisrijke industrie: doorontwikkelde bestaande industrieën en initiatieven (kennisintensief worden van haven en staal, offshore-industrie), ontwikkeling van kenniscentra op deze terreinen en ontwikkeling van nieuwe werkgelegenheid op het gebied van duurzame energie (waterenergie) en samenwerking met wetenschappelijke instituten op deze terreinen. Spin-off is de ontwikkeling van IJmuiden tot een stad met een metropool karakter, aantrekkelijk als dynamische haven en avontuurlijke kustplaats.

Om een extra stimulans te geven aan de zichtbare positie en profilering van Velsen in de regio IJmond en de bredere Metropoolregio Amsterdam, heeft het college in de vorige bestuursperiode vijf impulsen geformuleerd die voor het economisch programma relevant zijn. De afgelopen periode is hier flink in geïnvesteerd, wat inmiddels zijn vruchten heeft afgeworpen. De impulsprojecten zijn: Techport IJmond, Offshore Windenergie, Havenkwartier (Halkade en Oud-IJmuiden), Kustvisie & Brak, Citymarketing en IJmuiden Rauw aan Zee. De projecten komen in de verschillende hoofdstukken terug.

1.3. Regionale kaders

Metropoolregio Amsterdam

Velsen werkt intensief samen op economisch en toeristisch gebied in de Metropoolregio Amsterdam (MRA). Dat biedt kansen voor de Velsense strategische projecten zoals Techport, Offshore Wind en Amsterdam Bezoeken, Holland Zien. De wethouder EZ vertegenwoordigt de IJmond in het Platform Economie. De MRA (Metropoolregio Amsterdam) agenda is leidend voor de economische samenwerking in de MRA.

Voor bedrijventerreinen is er een Uitvoeringsstrategie opgesteld: 'Ruimte voor werken in de MRA van morgen: 2017-2030'. Centraal hierin staat het in beeld brengen van de deelregio's, en vraagstukken op het gebied van transformatie, herverdeling en kwaliteit van de bedrijventerreinen. Binnen het Actieprogramma van het Metropolitan Landchap heeft Velsen meegewerkt aan de pilot voor de eerste Buitenpoort van Nederland bij station Santpoort-Noord. Een Buitenpoort betreft OV-stations die vlakbij of aan het landschap liggen. Door hun ligging kunnen ze fungeren als toegangspoorten vanuit de stad naar natuur/groen, cultuurhistorie en recreatieve voorzieningen.

MRA-agenda van de IJmond

Met de MRA-agenda zetten we als IJmond de punten op een rij die we belangrijk vinden in het samenwerkingsverband van de Metropoolregio Amsterdam (MRA). Dat doen we door aan te geven wat de deelregio IJmond is, wat de IJmond bijdraagt op MRA-schaal en wat de IJmond vraagt aan de MRA-partners en het MRA-samenwerkingsverband. Met deze MRA-agenda van de IJmond in de hand, kunnen we gericht onze speerpunten inbrengen aan de diverse tafels van de MRA.

Deze speerpunten zijn:

- Ontwikkelingen knooppunt van energietransitie
- Versterken Techport
- Versterken recreatie en toerisme in de IJmond
- Werken aan goede bereikbaarheid
- Versterken, verkleuren en toekomstbestendig maken bedrijventerreinen.

Strategische Agenda Toerisme in de MRA 2025

Voor de toeristische samenwerking is de Strategische Agenda Toerisme MRA 2025 de basis. 'Hoe om te gaan met balans en verspreiding van toerisme' is daar een belangrijk onderdeel in. We werken ook mee in het project 'Amsterdam Bezoeken Holland Zien', dat zich richt op de

internationale toerist in Amsterdam. Dat project wordt in 2020 vernieuwd.

Economisch gebiedsprogramma Made in IJmond 2017

De gemeenten Beverwijk, Heemskerk en Velsen werken binnen het ESIJ (Economische Samenwerking IJmond) gezamenlijk aan economische structuurversterking in de IJmond. De samenwerking is opgericht om onderlinge samenhang tussen de gemeenten te versterken en om vorm te geven aan gemeenschappelijke focus en gezamenlijke sturing binnen het economisch domein. Het Economisch gebiedsprogramma Made in IJmond 2017 geeft voor de komende jaren sturing aan de verdere economische ontwikkeling van de IJmond. Het gebiedsprogramma focust op de maakindustrie en havens met hierbinnen aandacht voor ontwikkelingen op gebied van o.a. circulaire economie, energietransitie, arbeidsmarkt & onderwijs en innovatie.

Visie Noordzeekanaalgebied (NZKG) 2040

De basis voor de samenwerking tussen gemeenten en provincie staat in de Visie Noordzeekanaalgebied 2040. Belangrijke ontwikkelingen zijn de beperkte ruimtelijke ontwikkelingsmogelijkheden, de energietransitie en de circulaire economie.

Vanuit het bestuursplatform NZKG zijn de thema's energietransitie, zee-cruisevaart en de (schaarse) haven-terreinen belangrijk. In 2019 is er voor het Noordzeekanaalgebied een bestuurlijk platform energietransitie opgericht. Dit platform wil de energietransitie in het gebied bevorderen. En hierin verbinding tussen het haven-industrieel gebied, de RES Noord-Holland Zuid en de MRA leggen. Hiervoor is een regioplan Noordzeekanaalgebied ontwikkeld. Dit regioplan is de basis voor de uitwerking van energietransitie in het NZKG gebied.

Visie Spaarnwoude Park 2040

In 2020 is de Visie Spaarnwoude Park 2040 vastgesteld. Gelijktijdig hieraan is een uitvoeringsprogramma opgesteld. In 2021 werkt het recreatieschap dit uitvoeringsprogramma gefaseerd uit. Een van de kansrijke projecten is de inrichting van het ontvangstgebied bij SnowWorld. Daarnaast blijft het wegwerken van het achterstallig onderhoud nog steeds een belangrijk aandachtspunt.

1.4. Citymarketing

Voor de start van de citymarketingactiviteiten is in april 2016 een O-meting uitgevoerd. Hiermee is in kaart gebracht wat het imago en de aantrekkelijkheid van de gemeente is voor de verschillende doelgroepen. Vanaf 1 januari 2019 voert de Stichting Citymarketing Velsen, met de citymarketeer, de citymarketingactiviteiten uit. Voor het uitvoeren van de activiteiten ontvangt de stichting subsidie van de gemeente. Tot en met 2021 is daar budget voor beschikbaar.

Doelstellingen van de citymarketing

1. Het vergroten van de naamsbekendheid van IJmuiden en het verbeteren van het imago van IJmuiden als, interessante bezoeklocatie, aantrekkelijke woonstad en als interessante vestigingslocatie (met o.a. maakindustrie/Techport, wind-offshore en visserij).
2. Het behouden en aantrekken van bezoekers, bewoners* en bedrijven en het vergroten van de economische spin off.
3. Het vergroten van trots onder de bewoners.

* Door de krappe woningmarkt is er voorlopig geen inzet nodig om nieuwe bewoners aan te trekken. Daar zijn afspraken over gemaakt met de stichting.

Verbeteren van het imago van IJmuiden als interessante bezoeklocatie, aantrekkelijke woonstad en als interessante vestigingslocatie.

Tot nu toe is vooral gewerkt aan het verbeteren van het algemene beeld (imago) en de bekendheid van IJmuiden. Dit alles onder het merk 'Punt IJmuiden'. Er zijn ludieke acties en campagnes ontwikkeld, zoals grote verplaatsbare letters van .IJmuiden, gekoppeld aan een online campagne. Tijdens de coronacrisis is er flexibel ingespeeld op de situatie met de campagne Ik koop lokaal, Ik eet lokaal en Ik bezoek lokaal.

Elk jaar dient de stichting een activiteitenplan in bij de subsidieaanvraag. Daarin staat duidelijk wat de stichting in dat betreffende jaar aan acties zal uitvoeren. De basisacties, zoals het onderhouden van de website, social media, het verbinden van partijen en het maken en verspreiden van een magazine, zijn daar een onderdeel van.

In 2020 is de 1-meting uitgevoerd, wat in kaart brengt hoe ver we gevorderd zijn richting de gewenste resultaten. In de subsidieregeling Citymarketing Velsen 2018 is vastgelegd wat de gewenste resultaten van de gemeen-

te zijn. De uitkomsten van de 1-meting laten zien dat we goed op weg zijn. De bekendheid van IJmuiden is verbeterd onder de inwoners van Haarlem en Amsterdam en ze hebben vaker een bezoek gebracht aan IJmuiden dan in 2016. De inwoners van Haarlem en Amsterdam gebruiken echter vaker Facebook en Instagram als informatiekanaal dan de inwoners van Velsen. Daar vinden ze nu nog te weinig informatie over de mogelijkheden in de gemeente Velsen. Beide doelgroepen (zowel de inwoners als de niet inwoners van Velsen) gebruiken meestal zoekmachines als ze op zoek gaan naar informatie over een dagje uit. Een goede online vindbaarheid en strategie is en blijft dus belangrijk.

Acties

- Resultaten 1-meting en kwalitatief onderzoek goed benutten, ook voor de meerjaren strategie.
- Verdere inzet op integreren activiteiten en campagnes citymarketing en IJmuiden Rauw aan Zee.
- Onderzoeken op welke wijze we, na 2021, structureel verder kunnen met de uitvoering van de citymarketingactiviteiten.

1-meting onder inwoners van Velsen en bezoekers uit Haarlem en Amsterdam

Belangrijkste conclusies

- De bekendheid van IJmuiden is verbeterd ten opzichte van 2016. Onder niet-inwoners is de bekendheid van IJmuiden gestegen van 40% redelijk tot goed bekend in 2016 naar 48% in 2020.
- Inwoners van Amsterdam en Haarlem zijn vaker wel eens in IJmuiden geweest.
- 60% van de inwoners van Haarlem gaat regelmatig of soms naar IJmuiden, voornamelijk vanwege de haven/vis, strand en bezoek familie/vrienden.
- Ruim twee derde van de inwoners van Amsterdam gaan regelmatig of soms naar IJmuiden, vooral voor het strand.
- Het aandeel niet-inwoners van Velsen dat nog nooit naar IJmuiden is geweest, is gedaald van 32% in 2016 naar 10% in 2020.
- Inwoners van Amsterdam en Haarlem associëren IJmuiden vaker met haven, vis, strand en industrie.
- Inwoners van Velsen vinden de eigenschappen 'rauw' en 'nuchter' vaker passen bij IJmuiden dan in 2016. Zij vinden dat in 2020 de best passende eigenschappen. Niet-inwoners vinden de eigenschap 'toegankelijk' het beste passen bij IJmuiden. Dit is toegenomen sinds 2016. Zij vinden daarnaast ook 'rauw' en 'nuchter' passen.
- De helft van de inwoners van Velsen geeft aan trots te zijn om een inwoner van gemeente Velsen te zijn. Dat percentage is niet toegenomen t.o.v. 2016. Wel geeft 13% aan de afgelopen 3 jaar nog trotser te zijn geworden.
- 25% van de inwoners van Amsterdam en Haarlem zou (misschien) in IJmuiden willen wonen mochten ze gaan verhuizen. In 2016 was dit nog 16%.
- IJmuiden wordt door inwoners van Amsterdam en Haarlem vaker gezien als groen (24% in 2020 versus 15% in 2016).
- De helft van de inwoners van Amsterdam en Haarlem geeft aan wel eens informatie over Velsen/IJmuiden te zien of te horen, bijvoorbeeld via familie en vrienden. Ze gebruiken (net als de inwoners van Velsen) meestal zoekmachines als ze op zoek gaan naar informatie over een dagje uit. Of kijken op Facebook en Instagram (vaker dan de eigen inwoners), daar worden ze nu nog onvoldoende mee bereikt.

Kwalitatief onderzoek onder belanghebbenden

Aanvullend aan de 1-meting onder inwoners en (dag)bezoekers uit Amsterdam en Haarlem zijn ook 11 belanghebbenden (bedrijven en organisaties uit Velsen en de regio) geïnterviewd.

Belangrijkste conclusies

- Er is bij de belanghebbenden veel draagvlak voor citymarketing en een grote betrokkenheid bij de citymarketing. Ze geven gemiddeld een 8,5 als rapportcijfer.
- De belanghebbenden zijn vooral erg goed te spreken over de inzet van citymarketing bij het verbinden van partijen (o.a. congres, citymarketingcafés). Verder waren de belanghebbenden erg positief over de inspanningen om de naamsbekendheid van IJmuiden te vergroten en het imago van IJmuiden te verbeteren.
- Als geslaagde ludieke actie worden vaak de letters van .IJmuiden op de Dam in Amsterdam genoemd en de snelle en flexibele actie Ik koop lokaal, Ik eet lokaal en Ik bezoek lokaal aan het begin van de coronacrisis. Ook het vergroten van de trots onder de bedrijven is volgens nagenoeg alle belanghebbenden erg goed gelukt.
- De meeste belanghebbenden zijn ook bereid om de komende jaren een actieve bijdrage te leveren. Vooral door mee te doen aan bijeenkomsten, maar ook actief en op projectmatige wijze zoals het nu ook meestal gaat. Als het ook goed past bij de doelstelling van de eigen organisatie, dan is een financiële bijdrage (naast in natura) ook eerder mogelijk. Door de huidige coronacrisis is het wel lastiger.
- Voor de komende jaren vinden de belanghebbenden het van belang dat het draagvlak en de betrokkenheid van belanghebbenden (de gemeenschap) nog meer wordt vergroot, zodat citymarketing (ook financieel gezien) nog meer van iedereen wordt.
- Een belangrijke voorwaarde voor het vervolg is dat de gemeente voor meerdere jaren een financiële zekerheid kan bieden voor de stichting.
- Het werkt goed om extra aan te haken bij bestaande campagnes/merken als Techport, Noordzeevis IJmuiden en AYOP. Belanghebbenden adviseren daar met citymarketing de komende jaren nog meer op in te zetten.
- Ook adviseren ze met citymarketing de komende jaren in te spelen op de energietransitie en de kansen die er zijn in IJmuiden.
- De afgelopen jaren is sterk en met succes ingezet op het vergroten van trots onder de bestaande bewoners en bedrijven. Voor de komende jaren is het van belang om meer naar buiten te treden.

Met Techport proberen we de animo voor jongeren om voor techniek te kiezen te vergroten.

1.5. Arbeidsmarktbeleid

De aansluiting tussen de arbeidsmarkt en het onderwijs is belangrijk. Nogal altijd is er een grote mismatch tussen vraag en aanbod. Zelfs in coronatijd blijft de vraag naar technisch personeel hoog. Met Techport proberen we de animo voor jongeren om voor techniek te kiezen te vergroten en daarmee een gedeelte van deze mismatch weg te nemen. Het is van belang dat we hier met elkaar op blijven inzetten. Het personeelsbestand in de technische beroepen is behoorlijke vergrijsd. Dus ook in een stabiele, of zelfs een krimpende sector, is de vervangingsvraag zo groot dat substantieel meer instroom noodzakelijk is. Maar dat zal mogelijk niet genoeg zijn. Om-, her- en bijscholing zijn en blijven daarnaast cruciaal.

Het werkgeversservicepunt Zuid-Kennemerland/IJmond is opgericht om een betere aansluiting en verbinding tussen de bestaande vraag en het beschikbare aanbod

te leggen. Dit is een gezamenlijk initiatief van onder meer gemeenten, UWV en IJmond Werkt. Het georganiseerd bedrijfsleven is hier actief bij betrokken. Juist in deze tijd waar de mismatch door corona –al dan niet tijdelijk- erger lijkt te worden, is inzet hierop cruciaal. Maatwerk, flexibiliteit in de uitvoering en het ontzorgen van bedrijven zijn hierin sleutelwoorden. Daarbij is het belangrijk om oog te blijven houden voor de mensen die moeilijk te plaatsen zijn in deze tijd. Deze vragen een nog meer maatgerichte aanpak voor zowel werkgever als potentiële werknemer. Er zijn gelukkig goede voorbeelden die laten zien dat er met de juiste aanpak absoluut resultaat te boeken is. De projecten van Haprotech met vluchtelingen en CMF Services B.V. laten dat zien. [Zie de website Werkgeversservicepunt Zuid-Kennemerland/IJmond.](#)

Techport zet de IJmond op de kaart als internationale techniekregio. Het biedt een netwerk voor bedrijfsleven, overheid en onderwijs. En zorgt ervoor dat meer leerlingen kiezen voor een technische studie en dat er een goede aansluiting is tussen de studie en het uiteindelijke beroep. Ook is de verdere aanpak van de MRA House of Skills een belangrijke ontwikkeling. House of Skills is een publiek-private samenwerking in de Metropoolregio Amsterdam. Bedrijfsleven, branche-, werknemers- en werkgeversorganisaties, kennisinstellingen, onderwijs en

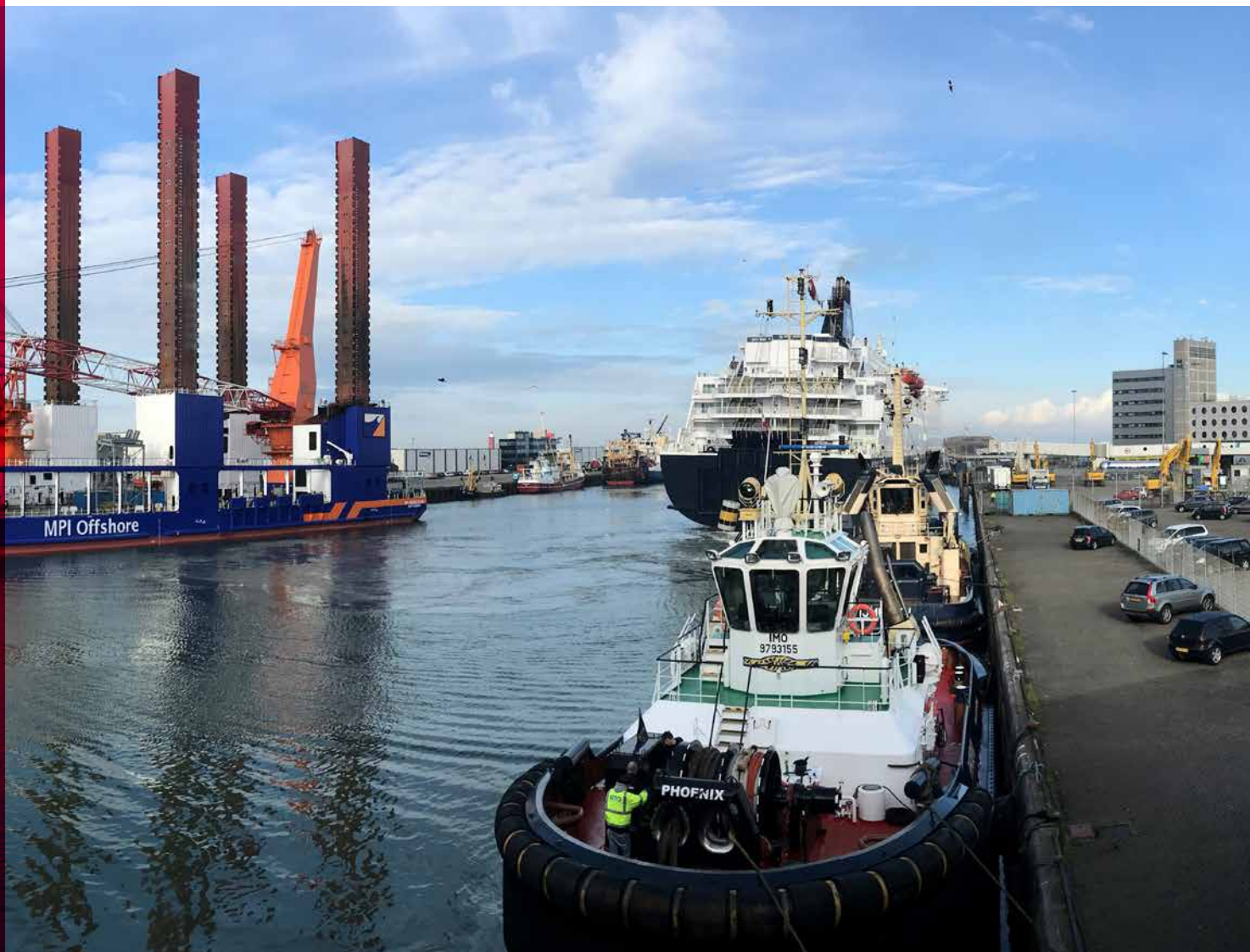
bestuurders uit de regio werken nauw samen om de huidige arbeidsmarkt meer in te richten op bekwaamheden (skills). We spannen ons in om hier goed op aan te haken.

Acties

Als gemeente goed aanhaken op initiatieven als MRA House of Skills en Techport.

2. Haven & industrie

2.1. Inleiding

De haveneconomie in de IJmond en de regio Noordzeekanaalgebied zijn dynamisch, complex en veelzijdig. Er wordt hard gewerkt om de economische positie van deze sector te behouden en te versterken. Diverse partners werken nauw samen om de havenontwikkeling een stap verder te brengen. Denk hierbij aan energietransitie, Energiehaven en offshore wind, Techport, infrastructuur en bereikbaarheid, behoud maakindustrie enz. Het is dus druk aan de monding van het Noordzeekanaal.

Het doel is om met meer samenhang en meer profiel aan de havenontwikkeling te werken. Schaarse fysieke ruimte, milieuruimte en nationale en regionale beleidsontwikkelingen vragen daar om. Om, mede in die context, de havenontwikkelingen te bespreken, is in 2019 een haventafel* opgezet. Het havengerelateerde bedrijfsleven en de wethouder Havens bespreken daarin de belangrijkste strategische ontwikkelingen. Dit sluit ook aan bij het motto 'samenspel' van het college en raad.

Het bedrijfsleven en de gemeente hebben vanuit de haventafel met elkaar gesproken over de gewenste koers voor de haven. Dit leidde tot een gezamenlijke (actie)agenda die ook belangrijke input vormt voor de Economische Agenda van Velsen. Hieronder gaan we in op de economische ontwikkelingen, trends en ontwikkelingen en het beleid in de verschillende sectoren in de haven en industrie. Zoals de visserij, offshore, cruise- en ferryvaart en de maakindustrie.

* De haventafel is een overleg van Zeehaven IJmuiden, gemeente Velsen, OV IJmond en het havenbedrijfsleven.

De visafslag is de afgelopen jaren fors gegroeid en heeft haar positie als tweede visafslag van Nederland verder versterkt.

2.2. Visserij; IJmuiden, draaischijf voor vis

De ontwikkeling van IJmuiden als draaischijf voor de vis ontwikkelt zich gunstig, zowel in de kottervisserij als in de pelagische sector (pelagische vissoorten zwemmen in scholen zoals haring en makreel). De haven van IJmuiden, als strategisch gelegen logistiek knooppunt en handelsknooppunt, plukt daar de vruchten van. De visafslag is de afgelopen jaren fors gegroeid en heeft haar positie als 2^e visafslag van Nederland verder versterkt. De vraag naar vis neemt toe. De vangstquota zijn redelijk stabiel en op een goed niveau, waardoor de vooruitzichten economisch goed zijn.

Maar er zijn ook belangrijke ontwikkelingen die de sector in grote onzekerheid brengen. In eerste instantie is dat de Brexit. Het is onduidelijk of de bestaande visrechten in Engelse wateren in dezelfde mate gehandhaafd kunnen worden. De Engelse wateren zijn een belangrijke

bron voor zowel de Nederlandse kotter als pelagische visserij. Dat is een onzekerheid voor IJmuiden als aanland- en handelscentrum van de visserij.

Daarnaast is de drukte op zee steeds meer een belangrijk thema. Wind op zee en meer aandacht voor de natuur zetten de beschikbare visgronden op de Noordzee onder druk. Het Rijk zet in op het sluiten van een Noordzee-akkoord met alle belanghebbenden op en rond de Noordzee. Met dit akkoord wil het Rijk de diverse belangen zo goed mogelijk borgen. De visserijsector is onlangs uit het akkoord gestapt. Naar hun mening is er onvoldoende oog voor het visserijbelang en vraagt dit akkoord een onevenredig offer van de sector.

Het is de vraag wat deze ontwikkelingen voor de lange termijn betekenen. Door de eeuwen heen heeft de visserij zich echter altijd kunnen aanpassen.

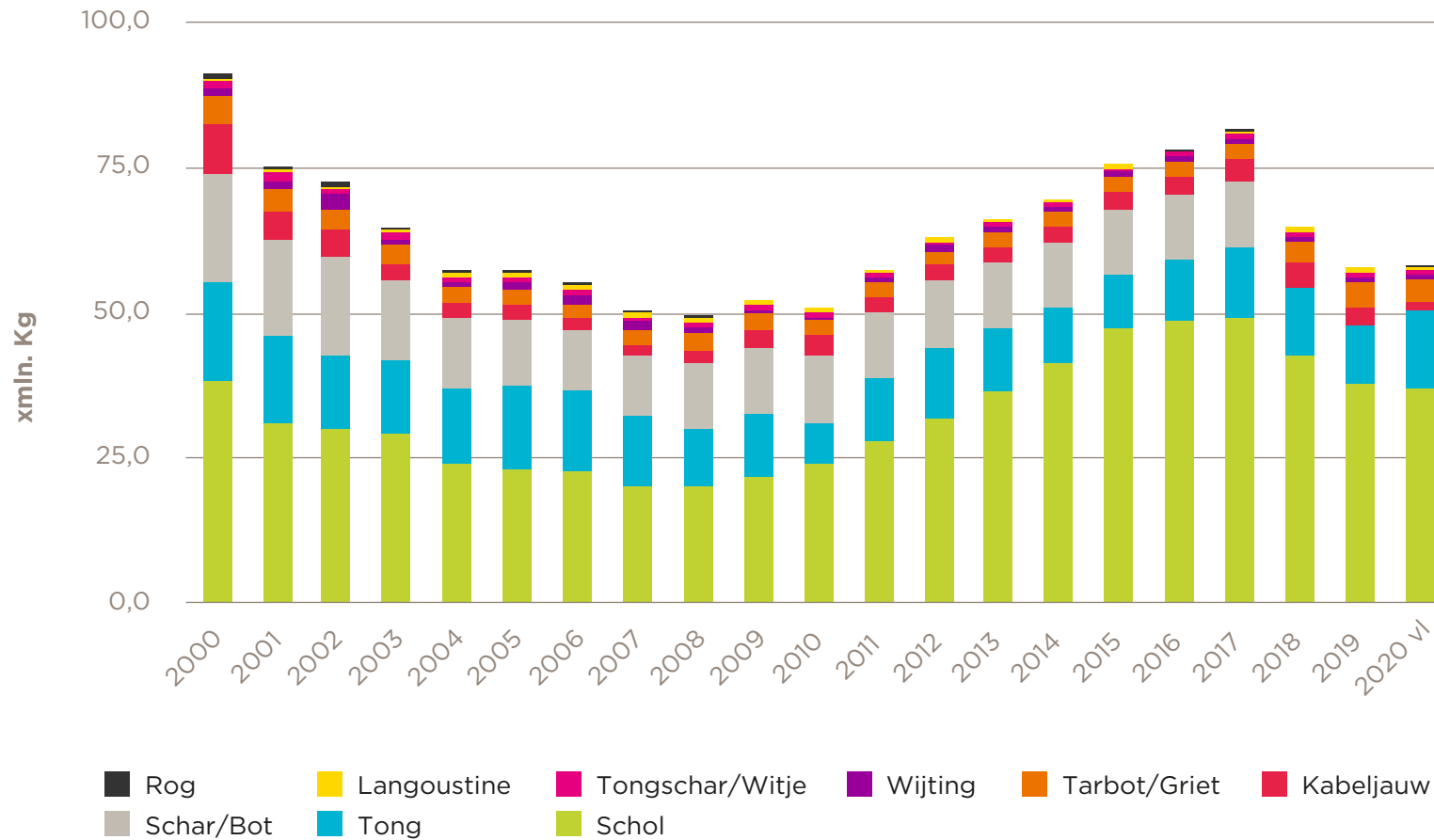
Ongeacht alle ontwikkelingen blijft de verwachte structurele consumentenvraag naar vis groot. Misschien zal er uiteindelijk minder wild gevangen vis op de Noordzee en meer gekweekte vis op zee of land zijn. En wellicht vaker geïmporteerd uit bijvoorbeeld Engeland of de rest van de wereld. De strategische locatie van IJmuiden en haar positie als logistiek centrum blijven sterk. Dit biedt verdere economische ontwikkelkansen.

Het wordt steeds drukker op de Noordzee. Het lukt daarom niet om elke functie alle ruimte te bieden. Er zijn slimme, innovatieve oplossingen nodig zodat er goede combinaties gemaakt kunnen worden. Voor Velsen is daarbij de combinatie tussen offshore wind (of ander duurzaam gebruik van de zee) en visserij vooral van belang. Het college zet zich met zijn partners in om dat waar mogelijk te ondersteunen en te faciliteren.

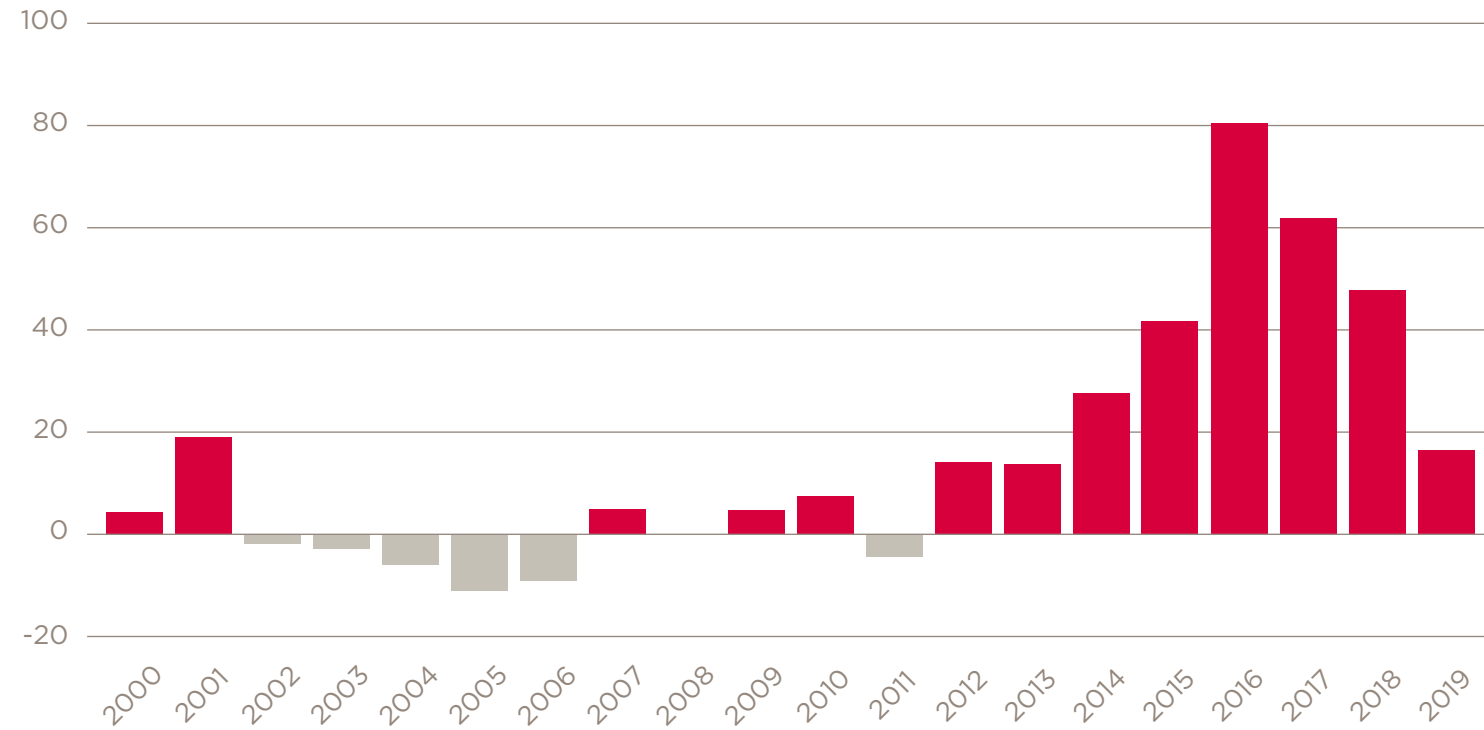

Vangstrechten demersale soorten (voor uitrui)

Visserij

Winst in miljoenen euro

Duurzaamheid

Duurzaamheid is een belangrijk thema binnen de visserij. Veel aandacht is er voor duurzame vaar- en vangstmethoden en het duurzamer opslaan van vis. Het Europese verbod op het duurzame en energiezuinige pulsvissen (platvissen worden met zwakke stroompulsen opgeschrikt van de zeebodem die ervoor zorgen dat de vis het net inzwemt) door Europa, is voor de sector een ontwikkeling die aanpassingen van vissers vraagt. Er wordt verder naar nieuwe technieken gekeken om toch duurzaam vis te vangen.

Vis wordt koel of ingevroren opgeslagen. Velsen/IJmuiden heeft een grote koel- en vriesopslagcapaciteit. Dit kost veel energie. De bedrijven in de vissector hebben de afgelopen periode fors geïnvesteerd in vernieuwing en verduurzaming van bestaande panden en de uitbreiding van opslagcapaciteit. Bijvoorbeeld bij Interfish, Parlevliet & van der Plas in IJmuiden en Kloosterboer/Daalimpex in Velsen-Noord. Er is dus veel aandacht voor duurzame gebouwen, maar er is nog een wereld te winnen. Met GreenBiz Havengebied IJmuiden wordt verder gewerkt aan duurzamere gebouwen en een duurzame haven. Hierin kunnen we nog meer samenwerken en kennis met elkaar delen. Ook het grote arsenaal aan platte

daken van de koelhuizen biedt voor zonnepanelen veel kansen. De aanpakkersmentaliteit van GreenBiz spreekt ondernemers zeer aan. Het voortzetten en mogelijk intensiveren van deze aanpak helpt de duurzaamheid in het havengebied verder.

Zie voor meer informatie de website [GreenBiz IJmond](#).

Naast het verduurzamen van de visvangst en het vastgoed, biedt ook de groei van transport van vis in containers op schepen duurzaamheidskansen. Dit zorgt voor minder vrachtwagens op de weg en is per saldo een

duurzamere manier van transport. Het verder ontwikkelen van walstroom kan de duurzaamheid nog verder stimuleren.

Er liggen kansen voor multifunctioneel gebruik van windparken op zee voor visserij (viskweek en visserij). Dit vraagt om het uitwerken van vangstmogelijkheden voor de visserij in en rond de windparken. Zeehaven, AYOP* en de visserijcluster werken hierin samen.

* *Amsterdam IJmuiden Offshore Ports*

Ruimte

De ruimte in de havens is schaars. Kavels zijn nu alleen nog maar beschikbaar in de IJmondhaven. Deze worden ingezet voor met name offshore wind. De afgelopen jaren is er veel in bestaande panden geïnvesteerd. Niet alleen door de grotere visserijbedrijven, maar juist ook door de kleine en middelgrote visserijbedrijven zoals Langbroek, Maxima Seafoods, ATL Seafoods en Osendarp. Samen met het instellen van Parkmanagement / BIZ havengebied IJmuiden heeft dit geleid tot een betere kwaliteit van het havengebied.

Verdere groei en ontwikkeling zal in het bestaande gebied moeten plaatsvinden. Dit vraagt van ondernemers een actieve en investerende houding om bijvoorbeeld leegstaande panden op te kopen en te vernieuwen. Dit is vaak een lastig, tijdrovend en duur proces. Maar andere opties zijn er niet. Dit vraagt van de gemeente een meedenkende en soms meewerkende houding. De schaarse ruimte zal vaker ruimtelijke dilemma's gaan opleveren. Een algemeen beleid is hiervoor lastig op te stellen. Creativiteit van ondernemer en gemeente is nodig om hier goed op in te kunnen spelen. De omgevingswet biedt hiervoor mogelijk ook handvatten. De gemeente zal met Zeehaven in overleg gaan om voor de komende periode de te verwachten ruimtelijke dilemma's te inventariseren, onder meer voor de visserij.

Noordzeevis uit IJmuiden

De stichting Noordzeevis uit IJmuiden zet zich samen met ambassadeurs in om vis uit IJmuiden te profileren en meer op de (menu)kaart te zetten. De ambassadeurs uit de zeevisgroothandel, horeca en detailhandel zetten zich in om Noordzeevis uit IJmuiden prominent onder de aandacht te brengen. In het kader van de actuele discussie over korte voedselketens en het dichterbij consumeren van voedsel, is het om meerdere redenen een interessant initiatief. Duurzaamheid en economie gaan hierbij hand in hand. Als dichterbij meer vis wordt gegeten tegen een betere prijs, wint iedereen. Stichting Noordzeevis en de ambassadeurs werken nauw samen met citymarketing IJmuiden.

Acties

- De haven van IJmuiden ontwikkelen tot dé duurzame en logistieke draaischijf voor de visserij. Dit vraagt vooral een optimaal vestigingsklimaat. Daarvoor is het doorzetten van BIZ/Parkmanagement en verdere herstructurering van het havengebied nodig.
- Het uitdragen van de positie van IJmuiden als duurzame en logistieke draaischijf voor de visserij en andere (food-) producten.
- Stimuleren van bedrijven tot verduurzaming van productie en vermindering van energieverbruik, onder meer via de verdere uitrol van GreenBiz.
- Financieel bijdragen aan acties van Noordzeevis IJmuiden zodat ondernemers gestimuleerd worden om Noordzeevis uit IJmuiden te promoten.
- Ondersteunen onderzoek naar medegebruik windparken.
- Het, waar mogelijk, verbinden van de visserijsector en de offshore wind sector en het ondersteunen in lobby voor medegebruik windmolenparken door visserij.

2.3. Offshore Wind – Olie & Gas

De inzet van het Rijk is om volop in te zetten op 'Wind op Zee'. Met het klimaatakkoord zijn de ambities nu fors opgeschroefd. De grote uitrol van offshore windturbineparken voor de Noordzeekust staat voor de deur. Hier liggen grote economische kansen voor het Nederlandse offshore windcluster, zeker voor bedrijven in de MRA, het Noordzeekanaalgebied (regio IJmuiden/Amsterdam) en de IJmond.

Velsen is een ideale uitvalsbasis voor aanleg en onderhoud van windparken op de Noordzee. In de bestaande windparken voor de Noord-Hollandse kust heeft IJmuiden een belangrijke rol gespeeld in de bouw en speelt het nu een belangrijke rol voor reguliere services en onderhoud. Zo hebben Eneco en MHI Vestas al een vestiging in de IJmondhaven en komt er een vestiging van Vattenfall. Ook ontwikkelt de Grote Hout in Velsen-Noord zich meer en meer als logistieke hub voor de offshore windkabels. Onder aanvoering van AYOP (Amsterdam IJmuiden Offshore Port) heeft de regio zich de afgelopen periode zowel nationaal als internationaal sterker geprofileerd als dé offshore windregio van Nederland. Het zogenoemde Wind@Work programma was daarin leidend. Dit resulteerde in meer vestigingen en meer leden van AYOP.

De ambitie is om met de regio en AYOP de samenwerking en de profilering met nog meer energie voort te zetten. De positie die het Noordzeekanaalgebied heeft is uitstekend, maar niet. Verdere samenwerking op het gebied van marketing, profilering en innovatie is nodig. Daarom is er een vervolg gekomen op Wind@Work en hebben Techport en AYOP afgesproken samen te werken. Velsen ondersteunt vanuit het budget Visie op Velsen/impulsprojecten de komende vijf jaar deze activiteiten.

De olie- en gasmarkt is zeer dynamisch geweest de afgelopen jaren en momenteel in het bijzonder. Velsen is

al enige tijd haar sterke positie daarop kwijt. Met specifieke maakindustrie en niches is er nog steeds wel een economisch cluster met vestigingen als Cebo, CMF en Airborne. De inschatting is dat dit weliswaar geen sterk groeiend cluster is, maar dat IJmuiden voor specifieke niches interessant blijft. Een groeiende markt is die van de ontmanteling van boorplatforms. Er liggen de laatste tijd regelmatig oude platforms in de haven voor gedeeltelijke ontmanteling. Deze ontmanteling zal de komende jaren fors toenemen. Dit levert kansen op voor de havens.

Energiehaven

De energietransitie vraagt veel ruimte in een gebied waar de druk op de schaarse ruimte hoog is. De groei van de verschillende marktclusters als de visserij, de offshore, wind op zee, de overslag van grondstoffen en de cruisevaart creëert nieuwe uitdagingen in de monding van het Noordzeekanaalgebied. Om deze uitdagingen tegemoet te kunnen treden, is de realisatie van de Energiehaven van groot belang. De Energiehaven komt op de locatie van de Averijhaven in Velsen- Noord (huidige slibdepot). Op de middellange termijn ontstaat hier ruimte voor de assemblage en installatie van wind op zee, ontmanteling, op- en overslag van bouw- en grondstoffen. In de IJmondhaven komt dan ook ruimte vrij om de groei van genoemde sectoren in de komende jaren op te kunnen vangen. Gezien de relatie met omliggende terreinen ligt een actieve rol van Zeehaven IJmuiden, in het daadwerkelijke beheer van de Energiehaven, voor de hand.

Onlangs is de financiering met een bijdrage van het Rijk aan de Energiehaven rondgekomen; een cruciale voorwaarde om onze positie verder uit te bouwen. Hiermee heeft de regio, naast al haar andere plekken en services, een unieke plek in Nederland voor de ontwikkeling van offshore wind en duurzame energie.

Acties

- Ondersteunen onderzoek Wageningen marine research over het verbinden van visserij met offshore wind.
- Samenwerking met regio en AYOP o.a. via Wind@Work programma voortzetten.
- In samenwerking met Techport en AYOP invulling geven aan een onderwijs- en innovatieagenda Offshore Wind.
- Energiehaven ontwikkelen tot hét centrum van offshore wind en duurzame energie.

Onder aanvoering van AYOP heeft de regio zich zowel nationaal als internationaal sterker geprofileerd.

2.4. Cruise- en ferryvaart

Door de coronacrisis in 2020 verkeren de cruise- en ferryvaart in zwaar weer. Heel langzaam en voorzichtig start deze sector weer op. Op dit moment is nog niet te overzien welke gevolgen de coronacrisis heeft.

Ferry

De dagelijkse ferryverbinding tussen IJmuiden en Newcastle vervoert jaarlijks circa 550.000 passagiers en is een groot succes. De schepen zijn echter verouderd en moeten worden vernieuwd.

DFDS Seaways zal voor de lijn IJmuiden-Newcastle andere schepen gaan inzetten. De afgelopen periode was er sprake van vernieuwing, maar deze ging door onverwachte omstandigheden niet door. DFDS Seaways heeft aangegeven te blijven zoeken naar vernieuwing op deze lijn. De verwachting is dat de nieuwe schepen groter zijn en meer capaciteit bieden voor vracht.

De gemeente wil met Zeehaven en DFDS Seaways de mogelijkheden voor walstroom op deze lijn serieus verkennen. Vernieuwing van schepen was daartoe een uitgelezen moment om een business case concreet en opportuun te maken. Ondanks dat er nu nog geen zicht is op welke schepen er zullen komen, is de inzet om deze verkenning door te zetten. Een onderzoek daarnaar is gestart.

Deze kan als basis dienen voor een subsidieaanvraag bij het Rijk in het kader van de stikstofaanpak. Walstroom voor ferry's en IJmuiden zijn hierin expliciet benoemd door het Rijk.

Voor de verbetering van de omgeving van de Halkade/ Terminal is voor het (impuls)project Havenkwartier een visie vastgesteld. Deze wordt de komende jaren uitgevoerd. In de omgevingstafel Havenkwartier/oud-IJmuiden wordt met bedrijfsleven, gemeente en overige partners de (ruimtelijke/fysieke/milieu) agenda besproken. Hierin wordt ook het project walstroom DFDS meegenomen. Ook worden hierin de verdere woonontwikkelingen besproken. Er is afgesproken dat, uitgaande van bestaande wettelijke milieuruimte, op bepaalde plekken doorontwikkeling van woningbouw mogelijk moet zijn. Initiatieven hierover worden in de omgevingstafel goed afgestemd.

Cruise

De realisatie van de Felison Cruise terminal heeft een enorme impuls gegeven aan het cruiseverkeer in de haven van IJmuiden. De ligging van IJmuiden en de beschikbare kade- en afhandelingsfaciliteiten van de Felisonterminal bieden een gunstige uitgangspositie voor het versterken van de marktpositie in de ferry- en cruisevaart.

De cruisemarkt in het Noordzeekanaalgebied is flink in beweging. Regionale besluiten en afwegingen hebben een sterke invloed op de afwikkeling in IJmuiden. In Amsterdam staat het politieke, en daarmee ook het ruimtelijke draagvlak voor cruises onder druk door de toenemende drukte in de stad. De keuze voor invoering van toeristenbelasting op cruisepassagiers in Amsterdam is gunstig voor IJmuiden geweest. Hoe dit zich ontwikkelt als ook Velsen toeristenbelasting op cruisepassagiers wil opleggen, is nog onduidelijk. Binnen het Noordzeekanaalgebied is afgesproken om cruisebeleid regionaal af te stemmen. Onder regie van het bestuursplatform Noordzeekanaalgebied wordt hier momenteel aan gewerkt. Dit is voor de komende jaren een belangrijk kader.

De cruisevaart is voor de exploitatie van de haven interessant, omdat ze een forse bijdrage levert aan haven- en kadegelden. Deze bijdrage is van belang voor

het blijvend investeren en versterken van de haveninfrastructuur voor alle sectoren. Daarnaast levert de afhandeling van de schepen en de bevoorradingen ervan veel bestedingen op voor omliggende bedrijven (zoals inkoop van voedsel, water, olie etc.).

Het ruimtegebruik van een terminal is beperkt. Het kadegebruik is op piekmomenten intensief. Dit vraagt van Zeehaven IJmuiden een goede afstemming met andere kadegebruikers en een slimme inzet van de bestaande kaderuimte. Zeehaven IJmuiden heeft daarom meer kaderuimte nodig zodat ze de kades uitgebreider kunnen beheren (onder meer de Energiehaven, de zeekade en de nieuwe binnenvaartkade Grote Hout).

Voor IJmuiden blijft een aantal (ruimtelijke) beperkingen van de IJmondhaven een aandachtspunt. Momenteel kunnen cruiseschepen tot een maximumlengte van 295 meter worden afgehandeld in de IJmondhaven. Langere schepen doorkruizen door hun hoogte de lichtenlijn van de vuurtoren en verstoren het walradarsysteem. Vergroting van cruiseschepen is een tendens die zich doorzet. De schepen van de toekomst steken dieper in en worden breder opgezet. Om dit type schip te ontvangen moeten onder andere de vaargeul verder worden uitgebaggerd en de taluds worden aangepast. In het regionale cruisebeleid zal dit ook aandacht krijgen. Inzet van Zeehaven is dat met genoemde aanpassingen er tot maximaal 90

cruiseschepen gefaciliteerd kunnen worden. Een hoger aantal is niet wenselijk en ook niet haalbaar. Ook met mogelijke marktruimte door beperkend beleid van Amsterdam.

Acties

- Samen met Zeehaven IJmuiden en DFDS Seaways de mogelijkheden van walstroom serieus verkennen.
- Regionale NZKG afstemming en vaststelling van cruisebeleid.
- Binnen het Noordzeekanaalgebied mogelijkheden onderzoeken om de IJmondhaven geschikt te maken voor toekomstige schepen.

De realisatie van de Felison Cruise terminal heeft een enorme impuls gegeven aan het cruiseverkeer in de haven van IJmuiden.

2.5. Maakindustrie/Techport

De maakindustrie is de economische motor van Nederland. Dit geldt in het bijzonder voor de IJmondregio en de Metropoolregio Amsterdam (MRA). Ruim 45% van de toegevoegde waarde van de export is afkomstig uit de industrie en 20% van de beroepsbevolking werkt direct of indirect in de maakindustrie. Daarbij komt dat één baan in de maakindustrie leidt tot minimaal één andere baan in de vorm van toelevering van product of dienst. De industrie is ook de aanjager van innovatie en vooruitgang: 60% van de nationale Research & Development-investeringen komt voort uit de industriële sector en 70% van de productiviteitsgroei wordt verklaard door technologische vernieuwing*.

* MKB Nederland- VNO/NCW: Nederland Maakt (2016)

De IJmondregio staat binnen de Metropoolregio Amsterdam (MRA) en nationaal bekend om de omvangrijke en hoogwaardige maak- en onderhoudsindustrie. Het is de thuisbasis van grote bedrijven als staalgigant Tata Steel, papierfabriek Crown Van Gelder en van de vele toeleveranciers die gespecialiseerd zijn in maak- en onderhoudsindustrie. Ruim 50%* van de toeleverende bedrijven is gevestigd in deze regio. Bijna één op drie werkenden heeft een baan in de maakindustrie en 83% van de regionale exportwaarde wordt geleverd door

de maakindustrie. Kortom, de maakindustrie zorgt voor welvaart, werkgelegenheid en innovatie in Nederland.

* Rabobank - Made in IJmond (2017)

Technologie is in de regio overal zichtbaar en tastbaar en door de jarenlange aanwezigheid van de industrie is er veel specialistische technologische kennis aanwezig. Zowel bij de producenten zelf als in de toeleverketen. Kennis die ook ingezet wordt voor het onderhoud van installaties in de sectoren energie (zoals offshore wind), food, bouw, maritiem en logistiek. Maar deze positie is kwetsbaar. De internationale concurrentiepositie stond al onder druk en door de coronacrisis wordt dit verder versterkt. Er is onzekerheid over behoud en aanwas van voldoende goedgeschoolde technische arbeidskrachten. Ondanks alle inspanningen blijft de keuze voor technische opleidingen achter bij de vervangingsvraag. Dit wordt de komende jaren nog belangrijker door de vergrijzing en de ontgroening (leerlingendaling). Daarnaast moet de maakindustrie een grote bijdrage leveren aan de nationale klimaatopgave. Dit vraagt om investering en focus in een slimme, schone en duurzame industrie.

Inzet is om met slimme toepassingen (Smart Industry) de Nederlandse maakindustrie toekomstbestendig te maken. De slimme industrie produceert zeer flexibel:

zowel wat het product betreft (specificaties, kwaliteit, ontwerp), de hoeveelheid alsook de levertijd. Dit heeft een grote impact op het (her)gebruik van grondstoffen. Materiaal wordt duurzamer gebruikt, de productie-efficiëntie wordt verhoogd en het energieverbruik gaat flink omlaag. De industrie kan deze stappen zetten door volop in te zetten op digitalisering en gebruik te maken van sensortechnologie en big data. Smart Industry is een noodzakelijke en essentiële aanpak voor de klimaatopgave en de innovatieve maakindustrie. Techport is voor de IJmond en de MRA het samenwerkingsverband wat hier gezamenlijk aan werkt.

Tata Steel

Tata als grootste en toonaangevend maakindustriebedrijf zit in een dynamische periode. Er is de afgelopen jaren gewerkt aan een fusie met Thyssen Krupp. Deze is inmiddels in de ijskast gezet. Onlangs is bekend geworden dat SSAB serieuze interesse heeft in Tata IJmuiden. Deze partij lijkt een goede en aanvullende samenwerkingspartij voor Tata IJmuiden. Er is hiermee beduidend meer perspectief dan te blijven in het huwelijk van Tata IJmuiden/Nederland en Tata Europe. Tata India heeft inmiddels ook aangekondigd dat ontvlechting sowieso zal plaatsvinden.

Daarnaast is de energietransitie een belangrijk thema. Er lopen diverse initiatieven met restwarmte, waterstof etc. Verschillende positieve ontwikkelingen krijgen door fusieperikelen en onvoldoende beheersing van de milieuvergunning, wellicht onvoldoende aandacht. Daarmee doet Tata zich, en wij als regio ons, tekort. Een gezonde bedrijfseconomische situatie is cruciaal voor een duurzaam en gezond staalbedrijf. Deze bedrijfseconomische situatie is momenteel wel zorgelijk. De disbalans tussen Engeland en Nederland lijkt steeds groter te worden. De IJmond maakt zich hard voor behoud van werkgelegenheid in de regio. Ze is blij dat de 2e kamer en het kabinet

zich actief de positie van Tata aantrekt. De regio trekt graag samen op met Rijk en Provincie in het belang van Tata IJmuiden. De IJmond-wethouders Economische Zaken zijn hierover ook in gesprek met minister Wiebes.

Velsen en de andere gemeenten in de IJmond zijn regelmatig in gesprek met Tata over de ontwikkelingen luchtkwaliteit en gezondheid. Er wordt momenteel gewerkt aan een integrale en meerjarige programmatische aanpak. Hierbij gaan een economisch gezond bedrijf hand in hand met de ambities voor duurzaamheid en gezondheid. De Provincie Noord-Holland is hierin ook een belangrijke gesprekspartner. Met elkaar werken we aan het verbeteren van de integrale samenhang. In het NZKG lopen diverse initiatieven met Tata en andere partners rondom de thema's duurzaamheid en energietransitie. In het regioplan NZKG staan diverse projecten. Dit is een goede basis, maar nog niet voldoende.

De transitie naar een duurzamer én economisch rendabel bedrijf vraagt een sterkere regionale samenwerkingsagenda en aanpak, met respect voor elkaars rollen. Het Noordzeekanaalgebied en het regioplan zijn daarvoor de basis en ook de schaal om hier verder uitvoering aan te geven. Deze transitie vraagt belangrijke ruim-

telijke keuzes in de toekomst. Milieuruimte, boven- én ondergrondse energie-infrastructuur zijn nodig. In onze nieuwe visie op Velsen en de omgevingsvisie zal hier goed op geanticipeerd moeten worden. De aanwezigheid van Tata in de drie IJmondgemeenten vraagt juist in deze tijd om nauwe afstemming met Tata. De regionale 'license to operate' is ook voor Tata cruciaal om de noodzakelijke landelijke en Europese (financiële) support te krijgen.

Techport uitgegroeid tot een krachtig netwerk van meer dan 60 bedrijven, scholen, kennisinstellingen en regionale overheden

Techport

Techport is een publiek-private samenwerking (pps), die zich inzet voor de toekomst van de maak- en onderhoudsindustrie. Dit doen ze onder andere door jongeren meer te interesseren voor techniek en de aansluiting tussen vraag en aanbod te verbeteren. Met het doel de economische groei en de weerbaarheid van de regio te vergroten. Techport is in 2013 opgericht door de gemeente Velsen, provincie Noord-Holland, ROC Nova College en de bedrijven Zwart Techniek, Crown Van Gelder en Tata Steel. In de afgelopen jaren is Techport uitgegroeid tot een krachtig netwerk van meer dan 60 bedrijven, scholen, kennisinstellingen en regionale overheden. De partijen werken samen, delen kennis en initiëren projecten om de maak- en onderhoudsindustrie in de Metropoolregio Amsterdam klaar te maken voor de toekomst. Hiermee dragen we bij aan de economische versterking van de regio IJmond én de Metropoolregio Amsterdam.

Samen werken zij vanuit de Smart Industry-agenda aan de versterking van innovatie, uitdagend en actueel (beroeps)onderwijs en bijscholingsprogramma's. Techport is inmiddels een erkend Fieldlab op het gebied van Smart Maintenance en toonaangevend op het gebied van 'slim onderhoud'. Een volgende stap is de realisatie van het Techport Innovation Centre. Tata Steel Nederland, ROC Nova College, Provincie Noord-Holland en de gemeente Velsen investeren gezamenlijk om dé ontmoetingsplek op het gebied van Smart Industry te realiseren. Hier kunnen bedrijven (MKB, startups, grootbedrijf) samen met het onderwijs (vmbo t/m universiteit) werken aan de toekomstige en duurzame maak- en onderhoudsindustrie. Deze vier grote partners van Techport leveren de basisinvestering voor het gebouw, de technische installaties en de menskracht.

De inzet voor de komende jaren is Techport verder te ontwikkelen. Techport is inmiddels een flink netwerk met een redelijk bekend 'merk', zeker in de MRA. De succesvolle Technologieweek heeft daar ook flink aan bijgedragen. Maar het kan en moet nog beter. Belangrijke aandachtspunten zijn het verder vergroten van het netwerk met name met MKB en het vergroten van de landelijke zichtbaarheid en positionering (met en via) de MRA. Het Techport Centre vervult daarin een belangrijke rol.

Acties

- De gemeente blijft zich inspannen om het economische belang van Tata Steel onder de aandacht te brengen.
- Samen met Techport werken aan het toekomstbestendig maken van de maakindustrie (Smart Industry).
- We ondersteunen het meerjarenplan Techport de komende jaren financieel.
- Het verder vergroten van het netwerk met onder meer MKB.
- Door-ontwikkelen van Techport met een Techport Innovation Centre.

2.6. Havens IJmuiden en Velsen-Noord

De havens van IJmuiden en Velsen-Noord hebben met hun rijke geschiedenis een bijzondere positie verworven in de Nederlandse haveninfrastructuur. Door het 'private' karakter onderscheiden zij zich van andere havencomplexen (met een publieke eigendomsstructuur). Tata heeft de grootste haven en is in volledig eigendom van Tata. Zeehaven IJmuiden heeft een (bijzondere) private-publieke structuur. Zeehaven IJmuiden heeft een NV structuur en de aandelen zijn ondergebracht in een aparte stichting. De gemeente Velsen is de grootste van de publieke minderheidsaandeelhouders. De gebruikers van de havens hebben als eigenaren directe invloed op de inrichting en benutting van 'hun' havens. Het feit dat de bedrijven én als eigenaar én als klant nauw betrokken zijn bij 'hun' haven maakt deze havens bijzonder. De havens in het Noordzeekanaalgebied zijn samen met de luchthaven Schiphol en de zakelijke dienstverlening op de Zuidas de economische motoren van de Metropoolregio Amsterdam.

Deze havenregio is één van Europa's belangrijkste logistieke knooppunten en de regio behoort tot de top vijf zeehavens van West-Europa.

Om deze positie te behouden, vragen de havens van IJmuiden om maatregelen en acties op de volgende thema's:

- Ruimte om te ondernemen (milieu- en fysieke ruimte);
- Organisatie en arbeidsmarkt;
- Logistiek en bereikbaarheid;
- Communicatie, profilering en belangenbehartiging;
- Samenwerking en kwaliteitsverbetering;
- Duurzaam ondernemen.

Ruimte om te ondernemen (milieu- en fysieke ruimte)

De bestaande haveninfrastructuur vraagt ruimte om te kunnen ondernemen en groeien. Dit vraagt in eerste instantie om uitbreiding van de beschikbare kadecapaciteit en in terreinen voor nieuwe vestigingen, opslag en verwerking. Dit kan door de bestaande infrastructuur beter te benutten en nieuwe infrastructuur te ontwikkelen.

Betere benutting van kaden en terreinen is een doorlopend proces waarbij de planning van het scheepverkeer via informatievoorziening steeds beter op elkaar wordt afgestemd, naast het herinrichten van de bestaande kaden voor andere type en/of grotere schepen. Een deel

van de havencapaciteit is in gebruik door bedrijven die geen (directe) relatie met de haven hebben.

De fysieke uitbreidingsruimte is beperkt, dat vraagt intensiever ruimtegebruik. Bestaande terreinen intensiever gebruiken is alleen effectief als ook de milieuruimte op niveau blijft. (Technische) innovaties bieden daarbij kansen en zijn nodig om de groei te faciliteren. Behoud van voldoende milieuruimte is cruciaal om ruimte-intensivering te laten slagen en ontwikkeling van de haven te faciliteren. De bestaande milieuruimte voor bedrijven in de havens blijft gehandhaafd. Walstroom en/of andere duurzaamheidsinitiatieven creëren mogelijk milieuruimte voor nieuwe activiteiten.

Met de uitvoering van het Herstructureringsprogramma DIFE in de periode 2010 – 2017 zijn met hulp van de overheden al grote stappen gezet. Naast de realisatie van nieuwe kaden zijn alle wegen, riolering en straatverlichting in het gehele middenhavengebied vernieuwd en is parkmanagement succesvol ingevoerd. Voorwaarde voor het welslagen van een vervolg hierop ('DIFE 2.0') is dat er voldoende publieke middelen beschikbaar komen om onrendabele tekorten af te dekken. Aangezien herstructurering een zaak van lange adem is, wil de gemeente in overleg treden met de provincie

Noord-Holland, Zeehaven IJmuiden N.V. en de bedrijven om hier uitvoering aan te geven.

Er is op de Grote Hout ook nog een wereld te winnen. Momenteel wordt de vernieuwde zeekade gebruikt voor zowel zee-, als binnenvaart. De aanpalende binnenvaartkade kan door haar staat niet meer worden gebruikt. De potentie van meer zeeschepen is groot. Maar de kade wordt nu veelvuldig gebruikt door binnenvaart. Door een nieuwe binnenvaartkade te maken kan ruimte worden gecreëerd op de bestaande zeekade. Dit levert ook meer op voor de zeekade omdat zeeschepen fors meer haven- en kadegeld betalen. De gemeente wil graag met Zeehaven en TMA (gebruiker achterliggend terrein) komen tot een gezamenlijke en financieel haalbare aanpak om dit op te lossen. Uitgangspunt in deze uitwerking is dat dit binnen de bestaande financiële gemeentelijke middelen kan worden uitgevoerd.

De bestaande haveninfrastructuur vraagt ruimte om te kunnen ondernemen en groeien.

De verbetering van de zeetoeegang IJmuiden met de realisatie van de grootste sluis ter wereld biedt volgens het bedrijfsleven kansen voor een betere benutting van de terreinen op en rondom het huidige sluisencomplex. De bestaande grote sluis wordt na oplevering van de nieuwe sluis buiten werking gesteld. Rijkswaterstaat denkt na welke toekomstige functie deze kan hebben. De omgeving eerste Rijksbinnenhaven en omgeving 'oude sluis'/ het Sluiseiland heeft mogelijk interessante potentie voor een havengebonden bedrijventerrein voor de energietransitie en overige ladingstromen. Zo wordt ruimte gecreëerd en de capaciteit van de zeehaven vergroot.

Het bedrijfsleven denkt dat hiermee invulling kan worden gegeven aan de doelstelling om extra ruimte te creëren. Ook benutten we de bestaande ruimte beter. Hierbij is een verbinding te leggen met de Energiehaven, waardoor mogelijk ook extra synergie-effecten worden bereikt in het kader van de energietransitie. Binnen het 'stand still' principe van milieu en met voldoende aandacht voor de mogelijkheden voor energietransitie, wil de gemeente dit graag verder onderzoeken met het bedrijfsleven.

Organisatie en arbeidsmarkt

Zeehaven IJmuiden heeft de ambitie om de Haven van Beverwijk en de kaden van de Grote Hout van de gemeente Velsen onder structureel beheer van Zeehaven IJmuiden N.V. te brengen (op weg naar een Zeehaven IJmond N.V.). Door de havens in de IJmond (exclusief Tata) onder één beheer te brengen, wordt de organisatiestructuur versterkt en ontstaat er een betere positionering van de havens in de IJmond. De gemeente ziet hier kansen in en staat open voor deze ambitie. De mogelijkheden voor de Grote Houtkade en de Energiehaven worden bekeken.

Bij het streven naar een meer efficiënte havenoperatie en optimalere benutting van de haveninfrastructuur horen verdere digitalisering en verbetering van de communicatie en efficiency van de nautische dienstverleners (sleepboten, vletterlieden, loodswezen, HOC, CNB). Deze taak ligt primair bij de havenbedrijven en dienstverleners. De gemeente faciliteert daar waar dat nodig en gewenst is. Zij doet dit onder meer door haar deelname in Centraal Nautisch Beheer.

Voor een goed functionerende arbeidsmarkt in de haven is Techport de eerst aangewezen plek om hier invulling aan te geven. Zie apart hoofdstuk Techport.

Een goede bereikbaarheid is voor de economische ontwikkeling van de regio cruciaal.

Logistiek en bereikbaarheid

Een goede bereikbaarheid is voor de economische ontwikkeling van de regio cruciaal. De havens, de maakindustrie, de distributiecentra in Velsen-Noord zijn allemaal afhankelijk van een goede bereikbaarheid over weg en/of water. De drukte is de afgelopen jaren (voor corona) fors toegenomen. Er is geen fysieke ruimte voor veel nieuwe infrastructuur. Door de ligging aan zee zijn en blijven we dus erg afhankelijk van een beperkt aantal wegen. Dat maakt onze bereikbaarheid kwetsbaar.

We willen met slim beleid en specifieke ingrepen in de bestaande structuren, de capaciteit en doorstroming vergroten en de kwetsbaarheid verkleinen. In de mobiliteitsagenda Velsen is opgenomen hoe we de mobiliteit kunnen veranderen en verbeteren. Vanuit het economische perspectief is het optimaliseren van de corridor Havens – A 22 / A 9, waaronder de reconstructie van het

Pontplein als ook de kwetsbaarheid van de tunnels, cruciaal. Voor het Pontplein is in nauwe en goede afstemming met het bedrijfsleven een voorkeursmodel gekozen. Het bedrijfsleven wil graag samen met de gemeente optrekken om het belang goed onder de aandacht te krijgen en de noodzakelijke financiering voor elkaar te krijgen. Daarnaast is ook de aanpak van de verdere corridor (zoals kruispunt Oud-Velsen, het MIRT-traject A9/aanpak Rottepolderplein en discussie verbingsboog A9) erg belangrijk.

Om de doorstroming op de weg te blijven garanderen is het wenselijk dat er meer (goederen) vervoer over water gaat. De visserij, Tata en Crown Van Gelder laten zien dat hier steeds meer gebruik van wordt gemaakt. Goede en mogelijk nieuwe binnenvaart/containervoorzieningen en terminals zijn hierin belangrijk. De kop van het middenhavengebied in IJmuiden en de Grote Hout zijn hierin belangrijke locaties. Verdergaande samenwerking tussen bedrijven om zowel voor goederen als personenvervoer samen te werken is belangrijk. Het programma IJmond Bereikbaar geeft hier verder vorm aan.

Ander aandachtspunt is een verbetering van het openbaar vervoer van en naar de havens. Om nieuwe, jonge generatie werknemers aan te trekken, is een goede OV-verbinding noodzakelijk. Dat vraagt om gericht lob-

bywerk bij de grote vervoerders. Naast een goede haveninfrastructuur is het een voorwaarde dat de verbindingen met het achterland meegroeien met de ambities van de havens.

Communicatie, profilering en belangenbehartiging

De profilering van de haven en communicatie over onze belangen en doelen van de haven schieten op dit moment tekort. Om de genoemde doelen te behalen is draagvlak en medewerking van overheden en andere partijen noodzakelijk. In vergelijking met andere havens heeft 'IJmuiden' niet voorop gelopen wanneer het gaat om 'profilering en branding' van de havens. Gezien de actiepunten die hier zijn opgenomen vraagt dit bijzondere aandacht. Het is gewenst en noodzakelijk om gestructureerd werk te maken van de positionering van de havens. Dit door branding en gerichte public affairs en een lobby die zich richt op relevante overheden, intermediairs en belanghebbenden.

Voor de doelstelling om hét Nederlandse centrum voor Wind op Zee te worden is dit goed belegd bij de Vereniging Amsterdam Ymuiden Offshore Ports (AYOP) en voor de Maakindustrie bij Techport. Voor de andere doelen en ambities wordt dit – mede als onderdeel van de haventafel - verder gezamenlijk uitgewerkt.

Samenwerking en kwaliteitsverbetering

De Bedrijveninvesteringszone (BIZ) is een wettelijke regeling om de samenwerking tussen ondernemers te vergroten, het free-riders probleem op te lossen en de zeggenschap en financiële armslag van samenwerkingsverbanden te vergroten. Ondernemers investeren binnen een afgebakend BIZ-gebied gezamenlijk in de kwaliteitsverbetering van hun bedrijfsomgeving. Vanuit de ambitie 'Schoon, Heel en Veilig havengebied IJmuiden' is de BIZ in 2017 ingesteld in havengebied IJmuiden.

De BIZ heeft een looptijd van vijf jaar en eindigt voor havengebied IJmuiden op 31 december 2021. Om de organisatiegraad in het havengebied verder te versterken en de samenwerking te stimuleren en te continueren, wil het BIZ-bestuur de BIZ in havengebied IJmuiden verlengen. Daarnaast bestaat de wens om het BIZ-gebied uit te breiden. Doel is per 1 januari 2022 de BIZ, op basis van een succesvolle draagvlakmeting, te verlengen voor een nieuwe periode van vijf jaar. Hieraan gaat een zorgvuldig proces vooraf. Hierbij worden de uitgangspunten en afspraken van de BIZ vastgelegd in een nieuw BIZ-plan. Dit gebeurt in samenspraak met alle ondernemers van het havengebied. Dit plan zal wederom in het teken staan van een 'Schoon, Heel en Veilig' havengebied IJmuiden. Het thema duurzaamheid wordt hier nog aan toegevoegd. De gemeente is betrokken bij het gehele

BIZ-traject en vervult een belangrijke uitvoerende rol. Daarnaast heeft de provincie Noord-Holland in 2019 HIRB (Herstructurering en Intelligent Ruimtegebruik Bedrijventerreinen) subsidie toegekend voor een Beeldkwaliteitsfonds in havengebied IJmuiden. Het doel van het Beeldkwaliteitsfonds is om ondernemers met geld te stimuleren het vooraanzicht en/of het voorterrein van hun bedrijfspand (op duurzame wijze) te verbeteren.

Naar verwachting verbetert door deze kwaliteitsslag de uitstraling van het havengebied en daarmee de aantrekkelijkheid van havengebied IJmuiden als vestigingsplaats voor bedrijven. Oorspronkelijk werd het Beeldkwaliteitsfonds opengesteld vanaf 1 januari 2020 tot en met 31 december 2020. Vanwege de beperkte aanspraak op dit fonds vanwege de coronacrisis, diende gemeente Velsen een aanvraag in bij de provincie Noord-Holland om de openstelling van het Beeldkwaliteitsfonds met een jaar te verlengen. Deze aanvraag is gehonoreerd, waardoor gewenste ontwikkelingen alsnog kunnen worden gestimuleerd. De gemeente is verantwoordelijk voor de uitvoering van deze subsidieregeling.

Acties

- Onder leiding van Zeehaven IJmuiden meewerken aan het opstellen van een nieuw herstructureringsprogramma bestaand havengebied ('DIFE 2.0').
- Behouden van de huidige milieuruimte voor het functioneren en vestigen van bedrijven in de havens.
- Samen met het bedrijfsleven meedenken over synergie-effecten in het kader van de energietransitie (plan nieuwe 'Voor'haven).
- Onderzoeken op welke wijze het beheer van de Grote Houtkade structureel onder Zeehaven IJmuiden kan worden ondergebracht.
- Haalbaarheid nieuwe binnenvaartkade Grote Hout actief onderzoeken.
- Participeren in aanpak energietransitie Noordzeekanaalgebied en NOVI.
- Ondersteunen van de uitvoering van het meerjarenplan van Techport.
- Faciliteren van de verdere digitalisering van de nautische dienstverlening.
- Ondersteuning bieden bij de lobby voor een goede bereikbaarheid van het havengebied inclusief OV.
- Stimuleren van sterkere positionering en branding van de havens.
- Verlengen van de BIZ in havengebied IJmuiden.
- Uitvoeren Beeldkwaliteitsfonds periode 2020-2021.

2.7. Energietransitie

De landelijke en Europese ambities op het gebied van energietransitie zijn groot. Dat er moet worden veranderd staat vast. Er is nog wel veel discussie over het tempo en de wijze waarop die transitie af te dwingen dan wel te stimuleren is. Voor de havens in het Noordzeekanaalgebied en de IJmond in het bijzonder, is energietransitie een cruciaal thema. Er zitten intensieve energiegebruikers in de industrie (waarvan Tata veruit de grootste is). Er vindt traditionele energieopwekking

plaats in de energiecentrales Velsen en Hemweg en er worden veel fossiele energieproducten overgeslagen (kolen en olie).

Los van het precieze tempo en de weg, is de ontwikkeling naar een waterstofeconomie vrijwel zeker. Grootschalige opwekking van elektriciteit op zee is één van de grootste bronnen waaruit geput zal worden. Waterstof als opslag van deze energie is noodzakelijk. In de tussentijd is de afvang van CO2 en deze omzetten in waterstof de verwachte overgangstechniek. De ligging aan zee en de aanwezigheid van ons haven industrieel complex zorgen ervoor dat we te allen tijde een strategische locatie zullen zijn. Momenteel wordt voor de komende decennia de blauwdruk gelegd voor de functie en inrichting voor onze regio. Welke industrie blijft en in welke vorm? Aanlanding van wind op zee, opvang van CO2, fabricage van waterstof. Waar en in welke vorm geven we daar ruimte voor? Meer dan ooit zal ook de toekomstige energie-infrastructuur (boven én onder de grond) bepalen waar bedrijven zich kunnen, willen en mogen vestigen. Dit vraagt mogelijk ook een andere benadering van het vestigingsbeleid.

Recente rapporten als het [Taskforce Infrastructuur Klimaat](#) [maatakoord Industrie \(TIKI\) advies](#) en het [advies van het college van Rijksadviseurs](#) laten de breedte en com-

plexiteit zien. Dit zijn belangrijke bouwstenen om mee te nemen in onze omgevingsvisie en nieuwe toekomstvisie voor Velsen.

Een synergetische aanpak in het Noordzeekanaal is nodig. Het bestuursplatform Noordzeekanaalgebied heeft hiervoor een regioplan vastgesteld. Hierin zijn de aanpak en de belangrijke projecten beschreven. Dit is de leidraad voor de komende jaren.

Inzet is om met meer samenhang en samenwerking dit thema in het Noordzeekanaalgebied uit te voeren. Met name op korte en middellange termijn zal in de transitie naar een nieuwe waterstofeconomie voldoende fysieke ruimte en milieuruimte nodig zijn. Dit is ook erkend door het Rijk in haar Nationale Omgevings Visie (NOVI). Mede hierom is het Noordzeekanaalgebied aangeduid als NOVI gebied. Het Rijk wil met de regio kijken op welke wijze de integrale opgave in het gebied kan worden ingevuld. Gezamenlijk moet goed worden ingespeeld op de diverse landelijke fondsen (Wopke/Wiebes fonds) en Europese fondsen (Green deal Timmermans), die steeds meer beschikbaar komen voor deze ontwikkelingen.

Acties

Via het bestuursplatform NZKG de energietransitie aanjagen en faciliteren.

Velsen heeft diverse droge en algemenere bedrijventerreinen die een belangrijke functie hebben voor het regionale midden- en kleinbedrijf.

2.8. Overige bedrijventerreinen

Naast de typische haven- en industrieterreinen heeft Velsen verspreid nog diverse droge en algemenere bedrijventerreinen. Over het algemeen hebben die een belangrijke functie voor het regionale midden- en kleinbedrijf.

Kromhout/Amperestraat

Dit gebied naast de haven heeft een heel divers karakter en gebruik. Hoewel er havengerelateerde bedrijven zitten, is het vooral een droog terrein. Het kenmerkt zich door logistiek, maakindustrie, bouwbedrijven en diverse autobedrijven. [Klik hier voor meer informatie.](#)

De meeste bedrijven zijn lokale en regionale MKB-bedrijven. Het terrein functioneert economisch gezien redelijk, maar minder dan de andere gebieden.

[Klik hier voor meer informatie.](#)

De algehele uitstraling is door de leeftijd van veel panden en de staat van onderhoud niet altijd fraai. De aan-

pak van de wegen enige jaren geleden heeft wel een impuls gegeven. Ook heeft de gemeente de bestemming aan de Kromhoutstraat verruimd waardoor ook niet haven gebonden bedrijvigheid meer mogelijk is. Dit heeft op sommige plekken een impuls gegeven. Maar het kan en moet ook beter. De BIZ heeft de ambitie om haar werkgebied met de omgeving van de Kromhoutstraat uit te breiden. Parkmanagement kan een belangrijke impuls zijn. In aanvulling komt de gemeente met een aanpak hoe dit gebied in haar uitstraling en economisch een impuls kan krijgen.

IJmond-Noord (exclusief Tata)

De terreinen Business Park IJmond, Grote Hout en de Noordwijkermeer in Velsen-Noord zijn belangrijke terreinen waar (ook relatief) veel mensen werken. De ruimte voor uitbreiding op deze bedrijventerreinen is nagenoeg op. Verdere groei of ontwikkeling zal moeten plaatsvinden door slimmer/optimaler ruimtegebruik en/of het slopen van het bestaande vastgoed. De gemeente staat open voor initiatieven en zal indien wenselijk samen met hen kijken of goede en integrale ontwikkelingen mogelijk zijn.

Op Business Park IJmond zijn het vooral maakindustriebedrijven en servicebedrijven voor Tata en andere industrieën. Het terrein functioneert goed. De ontwikkelingen bij Tata bepalen in belangrijke mate ook het economisch functioneren van dit terrein. Hier komt het Techport Innovation Centre. De komst van dit centrum kan door haar zichtbare aanwezigheid op het terrein ook zorgen voor extra samenwerking tussen bedrijven.

De Grote Hout is na de aankoop en herstructurering, succesvol in de verkoop gezet. Het terrein is inmiddels vrijwel volledig uitgegeven. Bedrijven uit de logistiek, bouw, infra- en maakindustrie zijn er vooral gevestigd. Met deze uitgifte zijn de uit te geven terreinen vrijwel op.

Op bedrijventerrein de Noordwijkermeer domineren koelhuizen, logistiek en de diverse functies (distributiecentrum, slagerij, bakkerij) van Detailresult (Dekamarkt, Dirk vd Broek). Bij de Velsertaverse is de kantorencluster de afgelopen jaren steeds meer omgezet naar een medisch cluster. Een goede ontwikkeling om de leegstand van kantoren tegen te gaan. Het terrein is een arbeids- en logistiek intensief terrein. Een goede bereik-

baarheid is belangrijk. Daarom volgen we de ambities van Beverwijk rond de Parallelweg goed. Een verandering van dit aangrenzende gebied stuit op zichzelf niet op bezwaar. Belangrijke voorwaarde is wel het behoud van de bestaande milieuruimte en een goede bereikbaarheid. Met name de functies van Detailresult ontwikkelen zich gunstig. Mede door corona doen supermarkten het nu heel goed en zijn ook – los van corona – de groeiperspectieven gunstig. Uitbreidingsruimte is nu niet aanwezig.

Broekerwerf

De Broekerwerf is in het palet van bedrijventerreinen een wat a-typisch terrein vergeleken met de andere bedrijventerreinen in Velsen. In IJmuiden en Velsen-Noord zijn het grote terreinen met een sterke haven en logistieke functie. Typische 'zwaardere' terreinen.

Broekerwerf is een relatief klein (12ha) en van oudsher een gemengd terrein met een sterke publieksfunctie. Er zitten onder meer kantoren, perifere detailhandel, autobedrijven, rijsscholen, een dierenkliniek etc. Het terrein functioneert goed en voorziet duidelijk in een behoefte voor een divers type bedrijvigheid, vooral regionale MKB

bedrijven. Met name het automotive cluster heeft de laatste jaren een sterke regionale functie. Dit cluster is de markt rondom het ontwerp, de ontwikkeling, productie, marketing en verkoop van auto's en andere motorvoertuigen. Dit mede door de nabijheid van Haarlem en de verdergaande consolidatie in deze branche.

Inzet is om het terrein te behouden voor de diverse bedrijvigheid. Een zo breed als mogelijke economische functie is mogelijk. Mits het past bij de nabijgelegen woningbouw (max categorie 2/3).

Het uitbreiden en/of toevoegen van detailhandel (dan wel regulier of grootschalig als bouwmarkten etc.) is niet wenselijk. De algehele ruimtelijke uitstraling van het openbaar gebied op het terrein is matig. Een verbetering van die uitstraling is wenselijk.

3. Detailhandel, horeca en ambulante handel

3.1 Inleiding

In dit deel van de Economische Agenda 2020-2024 wordt ingegaan op de ontwikkelingen en het beleid in detailhandel, horeca en ambulante handel. Onder ambulante handel worden zowel de lokale warenmarkten als de solitaire standplaatsen verstaan. Door conjuncturele ontwikkelingen, economische structuurverandering en veranderend consumentengedrag heeft de detailhandel het moeilijk gehad de afgelopen jaren. De oorzaak hiervan is voornamelijk gelegen in de toename van internetverkoop. Ook het aantal bedrijven in de non-foodsector (voornamelijk kleding en textiel) op de markt nam de afgelopen jaren af. Daarentegen is de foodbranche de afgelopen jaren gegroeid op de markt. Het perspectief voor de horecasector zag er rooskleurig uit tot aan de coronacrisis. De impact van deze crisis is enorm en heeft voornamelijk in de horecasector geleid tot forse verliezen qua omzet en banen. De toekomst is door de coronacrisis een stuk onzekerder geworden.

De gemeente Velsen heeft de ambitie om de winkelgebieden levendiger, aantrekkelijker en daarmee toekomstbestendiger te maken, tezamen met de winkeliers. Vanwege de goede ervaringen in het havengebied wordt daarom de oprichting van een bedrijveninvesteringszone (BIZ) in winkelgebieden gestimuleerd en wordt de inzet van de winkelloods voortgezet. Daarnaast wil de gemeente een aantrekkelijk en goed functionerend horeca-aanbod voor zowel inwoners als bezoekers. Ook levert de ambulante handel een bijdrage aan het versterken van de lokale economie en aan het levendiger en aantrekkelijker maken van de winkelgebieden. De sectoren detailhandel, horeca en ambulante handel zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden als het gaat om het levendiger, aantrekkelijker en daarmee toekomstbestendiger maken van de winkelgebieden.

3.2. Detailhandel

In 2017 heeft de gemeente samen met de IJmondgemeenten de Regionale Detailhandelsvisie IJmond vastgesteld. Volgens deze visie vormen het reduceren van het aantal winkelmeters en een focus op kansrijke winkelgebieden* de twee hoofdoopgaven. De combinatie van deze twee hoofdoopgaven leidt op termijn tot minder, maar sterkere en compactere winkelgebieden. Binnen dit kader heeft de gemeente Velsen een lokaal uitvoeringsprogramma opgesteld. Met het opzetten van de stimuleringsregeling Winkelfonds Velsen en de inzet van een winkelloods, is uitvoering gegeven aan het beleid. Het winkelfonds bestaat uit een subsidie voor verhuizing naar kansrijke winkelcentra en een subsidie voor het opknappen van winkelgevels. De winkelloods is verantwoordelijk voor het uitvoeren van centrummanagementtaken, waardoor op directe wijze een bijdrage wordt geleverd aan het leefbaar en aantrekkelijk houden en maken van winkelstraten.

De winkelloods heeft de opdracht om uitvoering te geven aan een aantal speerpunten uit de regionale detailhandelsvisie, die in doelen vertaald zijn. Eén van deze doelen vormt het structureel organiseren van de samenwerking tussen ondernemers. Met het opzetten van een Bedrijveninvesteringszone (BIZ) wordt hier uitvoering aan gegeven. Inmiddels is de BIZ van kracht in de winkelgebieden IJmuiden centrum en Santpoort-Noord.

Hierdoor is de organisatiegraad en de samenwerking tussen ondernemers fors verbeterd in deze gebieden. Het BIZ-traject voor winkelgebied Kennemerlaan loopt nog en wordt in het voorjaar van 2021 afgerond. Daarnaast hebben de vernieuwingen van de Zeewijkpassage te IJmuiden en in het dorpscentrum van Santpoort-Zuid geleid tot een sterke impuls. Ook hebben de volledige herinrichting van de Lange Nieuwstraat, de stadsvernieuwing rondom het Marktplaatsplein en de vestiging van nieuwe horeca op Plein 1945 een positieve impuls gegeven aan het centrum van IJmuiden.

* *De twintig (potentieel) kansrijke winkelcentra vormen met elkaar de toekomstige hoofdwinkelstructuur van de IJmond. Daarvan zijn er negen gelegen in Velsen: IJmuiden centrum en Santpoort-Noord (hoofdwinkelgebieden), Velsbroek (groot dorpscentrum), Velsen-Noord en Santpoort-Zuid (kleine dorpscentra), Zeewijkplein (boodschappencentrum), Broekerwerf (PDV-locatie), Halkade-Vissershaven en Kennemerlaan IJmuiden (a-typische winkelcentra).*

Ondanks de lokaal afgegeven positieve impulsen blijft de structurele afname van het aantal winkels in Nederland een feit. Met name het winkelen via internet heeft een grote impact gehad op het fysieke winkelbezoek. Met toenemende leegstand in veel winkelcentra als gevolg. Dit geldt in belangrijke mate voor de winkelcentra waar ook 'niet-dagelijkse boodschappen' (bijvoorbeeld schoenen en kleding) worden gedaan. Een relatief groot aanbod van niet-dagelijkse artikelen maakt een winkelgebied als IJmuiden centrum kwetsbaar. De functionele boodschappencentra daarentegen doen het landelijk gezien goed en ook in de gemeente Velsen (Zeewijk, Velsersbroek). Daarnaast is de toekomst een stuk onzekerder geworden door de coronacrisis.

Trends en ontwikkelingen

Nederlandse detailhandelsmarkt

Trends in de detailhandelsmarkt worden bepaald door economische en demografische ontwikkelingen, maar ook door veranderingen in consumentengedrag (vraag) en aanbod. De Nederlandse detailhandelsmarkt zit sinds 2005 in een overgangsfase, waarin een aantal fundamentele veranderingen plaatsvonden. De meest duidelijke verandering is de opkomst van internetverkopen.

Ook hebben de toenemende vergrijzing en de opkomst van de deeleconomie (producten delen in plaats van aanschaffen) consequenties voor de Nederlandse detailhandelsmarkt. Al deze trends zorgen ervoor dat het aankopen in fysieke winkels landelijk onder druk is komen te staan de afgelopen jaren. Daardoor neemt de leegstand sinds 2008 flink toe. Veel zelfstandigen stoppen, maar ook grote ketens richten zich op het verminderen van het aantal fysieke winkels vanwege meer focus op webshops. Dit geldt voornamelijk voor de niet-dagelijkse sector. Met name middelgrote winkelcentra hebben het hierdoor moeilijk*. Deze winkelcentra beschikken niet over het aanbod en de attractiviteit van een grote binnenstad, maar zijn veel meer dan een boodschappencentrum. Er is sprake van een polariserende winkelstructuur: recreatief winkelen in de 'grote stad' en dagelijkse boodschappen 'dicht bij huis'. De coronacrisis zorgt ervoor dat dit alles in een stroomversnelling raakt.

* Bron: *Locatus 2020*.

Detailhandelsmarkt in Velsen

Hieronder worden specifieke ontwikkelingen beschreven die ervoor hebben gezorgd dat de Velsense detailhandelsmarkt de afgelopen jaren onder druk is komen te staan.

Koopkrachtbinding niet-dagelijkse artikelen sterk afgenomen

Het consumentengedrag verandert voortdurend en daarom is het belangrijk dat winkeliers hierop kunnen inspelen. Klantenbinding, klantbeleving en onderscheidend vermogen vormen hierbij de sleutelwoorden. Ook het gedrag van Velsenaren is veranderd in de afgelopen jaren. Dit blijkt uit de ontwikkeling van de koopkrachtbinding voor niet-dagelijkse artikelen. In de afgelopen jaren is de koopkrachtbinding voor niet-dagelijkse artikelen namelijk sterk afgenomen van 46% (2011) naar 31% (2018). Voor andere winkelredenen (recreatief winkelen, vergelijkend winkelen en doelgericht aankopen) zijn Velsenaren bereid verder te reizen. Vooral de aantrekkelijke binnenstad van Haarlem trekt relatief veel Velsenaren (18%). In mindere mate worden ook de gemeenten Beverwijk (9%), Haarlemmermeer (4%), Amsterdam (2%) en Alkmaar (1%) bezocht*.

* Bron: *Randstad Koopstromenonderzoek 2018*.

Het consumentengedrag verandert voortdurend en daarom is het belangrijk dat winkeliers hierop kunnen inspelen.

Door de coronacrisis wordt het eigen centrum voor niet-dagelijkse aankopen weer wat vaker verkozen, vanwege het vermijden van drukte in de grote binnenstad. Maar zodra de beperkingen voorbij zijn, hebben consumenten weer alle keuzemogelijkheid. De verwachting is dat oude patronen terugkeren, met het verschil dat het marktaandeel van internet in de tussentijd is toegenomen. Hierdoor zal de behoefte aan fysiek winkelbezoek verder afnemen*.

* Bron: 'Onderzoek winkelprogramma IJmuiden-centrum', bureau DTNP, 2020.

Toename online aanbod en bestedingen

Het aantal verkopen via internet is de laatste jaren sterk toegenomen en dan met name van boeken, elektronica, schoenen en kleding. Naast de fysieke verkoop van detailhandelsproducten bieden ook steeds meer detaillisten hun producten online aan. Door het integreren van een online webshop in een bestaande winkel spelen detaillisten in op het veranderende consumentengedrag. Ook Velsenaren kopen steeds meer niet-dagelijkse artikelen online. In de gemeente Velsen is een stijging van het aandeel niet-dagelijkse online aankopen gemeten van 23% in 2016 naar 28% (2018): een toename van 5 procentpunt. Dit is in lijn met de landelijke ontwikkeling. Daarnaast heeft recent consumentenonderzoek aange-

toond dat het gebruik van online verkoopkanalen voor schoenen, kleding, woninginrichting, sportartikelen en boeken sterk is toegenomen. Hierbij heeft één op de vijf consumenten aangegeven ook in de toekomst vaker online te zullen blijven kopen*

* Bron: 'Corona en de toekomst van de fysieke winkel', I&O Research, mei 2020.

Als gevolg van bovengenoemde trends en ontwikkelingen veranderde het type winkelaanbod in de afgelopen jaren. De rol van winkels in de categorie 'mode en luxe', 'In en om het huis' en de dienstverlenende branche is verminderd. Hier is meer dagelijks winkelaanbod (supermarkten, vers-zaken en drogisten) en leegstand voor teruggekomen.

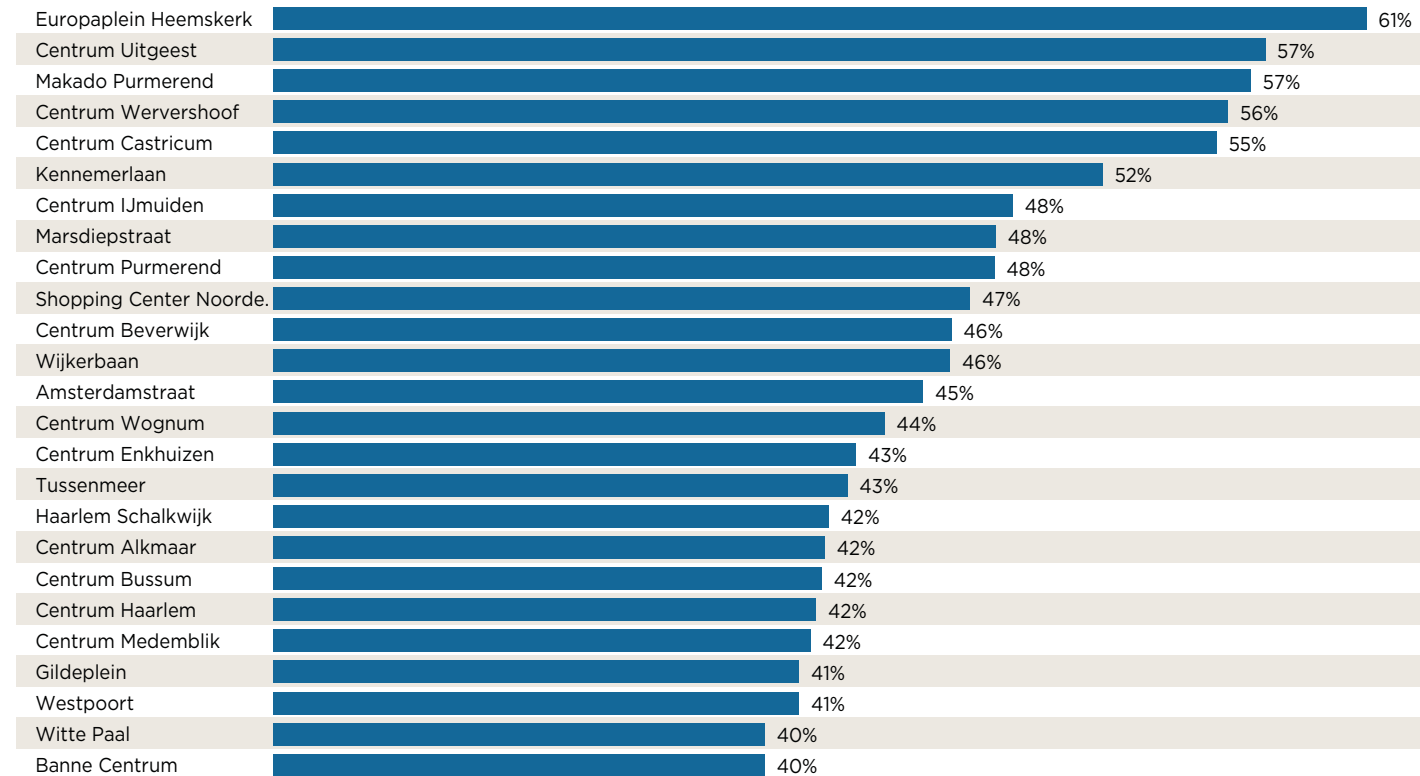
Dit geldt voornamelijk voor IJmuiden centrum en de Kennemerlaan en in veel mindere mate voor de andere winkelgebieden binnen de gemeente Velsen. Het leegstandspercentage op basis van winkelverkoopvloerpervlakte in de centrale winkelgebieden binnen de gemeente Velsen is toegenomen van 7,7% (2015) naar 8,2% (2019). In vergelijking met nabijgelegen winkelgebieden is de leegstand in het centrum van IJmuiden met ruim 20 panden in 2020 aanzienlijk (bijna 20% van het totaal beschikbare detailhandelsaanbod)*. De Monitor Detail-

handel Noord-Holland 2020 beschrijft de ontwikkelingen in de detailhandel in de provincie Noord-Holland over 2019 met peildatum 1 januari 2020. In deze monitor staan zowel IJmuiden centrum als de Kennemerlaan op de lijst van minst toekomstbestendige winkelgebieden in Noord-Holland. In totaal staan er 25 winkelgebieden op deze lijst. De winkelgebieden Kennemerlaan en IJmuiden centrum staan hierin respectievelijk op de zesde en zevende plaats. Dit betekent dat bij gelijkblijvende beleidsinzet er (te) weinig perspectief is voor twee van de drie kansrijke centra in IJmuiden.

* Locatus 2019 en bureau DTNP 2020.

Minst toekomstbestendige winkelgebieden in Noord-Holland (hoge en zeer hoge risico-index > 40%)

Bron: *Monitor Detailhandel Noord-Holland 2020*

Voor beide winkelcentra is het daarom noodzakelijk keuzes te maken ten aanzien van de omvang, transformatie en profilering, teneinde deze winkelcentra toekomstbestendiger te maken. Hierbij dienen IJmuiden centrum en de Kennemerlaan in relatie tot elkaar te worden gezien. De mate van compactheid en transformatie en de wijze waarop de winkelcentra zich (gaan) profileren ten opzichte van elkaar, moet ook in samenwerking met de ondernemers in de betreffende winkelcentra bepaald worden.

Met de integrale visie 'Pont tot Park' wordt gewerkt aan een ontwikkelperspectief voor een groot deel van (het centrum van) IJmuiden. Dat biedt kansen om het centrum van IJmuiden te versterken en te verbeteren. In dit kader wordt de beleidsinzet voor centrumgebied IJmuiden in relatie tot de Kennemerlaan bepaald.

Daartoe heeft het bureau DTP een actuele kritische toets naar het winkelpotentieel van IJmuiden centrum uitgevoerd.

De beknopte uitkomsten van het onderzoek naar het toekomstig winkelprogramma IJmuiden centrum (bureau DTNP, 29 oktober 2020) zijn als volgt:

- Het totale commerciële publieksgerichte programma, inclusief leegstand, in het centrum van IJmuiden bedraagt momenteel circa 23.000 m² winkelvloeroppervlakte.
- Het toekomstig commercieel publieksgericht programma (in 2030) is naar verwachting beduidend kleiner (circa 16.500 m² winkelvloeroppervlakte).
- De houdbaarheid van de langgerekte structuur, met hieraan eenzijdige bewinkeling komt steeds verder ter discussie te staan.
- Het principe om in te zetten op een compacter gebied, en functies meer te mengen, is in de lokale context van IJmuiden nog niet zo eenvoudig, maar wel noodzakelijk om een attractief centrumgebied in stand te houden.

Conclusie

Al voor de coronacrisis bestond de opgave om de kansrijke winkelgebieden in de gemeente Velsen sterker, compacter en daarmee toekomstbestendiger te maken. Met het opzetten van de stimuleringsregeling

Winkelfonds Velsen en de inzet van een winkelloods, is uitvoering gegeven aan de lokale uitwerking van de Regionale Detailhandelsvisie IJmond. Inmiddels is, door de instelling van een BIZ, de organisatiegraad en de samenwerking tussen ondernemers fors verbeterd in de winkelgebieden IJmuiden centrum en Santpoort-Noord. Daarnaast hebben de vernieuwingen van de Zeewijkpassage te IJmuiden en in het dorpscentrum van Santpoort-Zuid geleid tot een sterke impuls. Ook heeft de volledige herinrichting van de Lange Nieuwstraat, de stadsvernieuwing rondom het Marktpllein en de vestiging van nieuwe horeca op Plein 1945 een positieve impuls gegeven aan het centrum van IJmuiden.

Vanuit het winkelfonds Velsen zijn er in totaal vier subsidieaanvragen voor gevelrenovatie verleend, waarvan er twee reeds zijn vastgesteld. Gebleken is dat de huidige verordening te nauw is opgezet, waardoor gewenste ontwikkelingen onvoldoende kunnen worden gestimuleerd. Vanwege de coronacrisis en de gevolgen hiervan voor de winkelgebieden, is het juist nu extra belangrijk dat het Winkelfonds op korte termijn goed kan worden ingezet om winkelgebieden sterker, compacter, aantrekkelijker en daarmee toekomstbestendiger te maken.

Ondanks de lokaal afgegeven positieve impulsen blijft de structurele afname van het aantal winkels in Nederland een feit. Met name middelgrote winkelcentra hebben het moeilijk. Voor IJmuiden centrum zal de uitdaging worden om de onvermijdelijke krimp in goede banen te leiden en om dit winkelgebied levensvatbaar, toekomstbestendig en interessant te maken.

Specifieke ontwikkelingen en verbeterpunten

In discussiebijeenkomsten met winkeliersverenigingen uit Velsen in het kader van het nieuwe collegeprogramma en de nieuwe Economisch Agenda, zijn bovenstaande ontwikkelingen onderschreven. Tijdens deze bijeenkomsten benoemden de ondernemers de sterke punten en verbeterpunten van de verschillende winkelgebieden.

De gemeente Velsen heeft de ambitie om de winkelgebieden levendiger, aantrekkelijker en daarmee toekomstbestendiger te maken, tezamen met de winkeliers.

Ondernemers hebben aangegeven dat de opgave is om de IJmuidenaar weer terug naar IJmuiden te krijgen.

Daarnaast is een verbeteragenda opgesteld, waarbij een onderscheid is gemaakt tussen verbeteringen op korte termijn ('quick wins') en middellange termijn ('major projects'). Ook is met ondernemers gesproken over een mogelijke verbinding van de verschillende kernwinkelgebieden, mede vanuit toeristisch oogpunt. Hieronder volgt een beknopt overzicht van de belangrijkste specifieke ontwikkelingen en verbeterpunten, die zijn gegroepeerd op basis van overeenkomstige thema's.

Specifieke ontwikkelingen

In de kernwinkelgebieden IJmuiden centrum en Santpoort-Noord is inmiddels een Bedrijveninvesteringszone (BIZ) ingevoerd. Dit verhoogt de organisatiegraad en ondernemers investeren gezamenlijk in het gebied. De ondernemers aan de Kennemerlaan hebben aangegeven ook een BIZ-traject te willen starten. Voornamelijk in deze drie kernwinkelgebieden is de winkelloods actief. Er is veel leegstand in IJmuiden centrum. Ondernemers hebben aangegeven dat de opgave is om de IJmuidenaar weer terug naar IJmuiden te krijgen.

Verbeterpunten volgens de ondernemers

- **Verbeteren van het ondernemersklimaat**
Winkelpanden kunnen aantrekkelijker worden gemaakt (voor jonge of startende ondernemers) door over te stappen naar omzethuur. Ook kan het Winkelfonds Velsen effectiever worden ingezet.
- **Aantrekkelijke kernwinkelgebieden voor bezoekers**
Meer daghoreca, groenvoorzieningen en onderhoud in kernwinkelgebieden om deze aantrekkelijker te maken voor de bezoekers.
- **Samenhang binnen de kernwinkelgebieden versterken**
De Winkelloods kan ingezet worden om de samenhang binnen de kernwinkelgebieden te versterken en om meer BIZ-zen binnen de gemeente Velsen tot stand te brengen.
- **Verbinding tussen de kernwinkelgebieden versterken**
De bewegwijzering in en naar de verschillende winkelgebieden binnen Velsen zou verbeterd moeten worden. Lokale festivals worden gezien als verbindende factor. Ook geven ondernemers aan behoefte te hebben aan meer samenwerking tussen de kernwinkelgebieden en een online platform, waar informatie kan worden gedeeld en uitgewisseld.

- **Promotie van de kernwinkelgebieden als eenheid richting de toerist**

De citymarketeer wordt door de ondernemers gezien als verbinder en uitdrager van uitmuntend ondernemerschap ('parels') in de verschillende kernwinkelgebieden van Velsen. Gedacht wordt aan een 'streekproducten route' door Velsen en aan het samenstellen van een folder of boekje voor toeristen. Ook wordt gedacht aan een online overkoepelend portaal, met behoud van het unieke karakter van de verschillende kernwinkelgebieden.

Beleidsambitie

De beleidsambitie van het college in Velsen is om de dienstverlening aan ondernemers te verbeteren. Het college heeft aangegeven de winkelgebieden in Velsen, samen met de winkeliers, levendiger en aantrekkelijker te willen maken. Vanwege de goede ervaringen in het havengebied wordt daarom de oprichting van een Bedrijveninvesteringszone (BIZ) in winkelgebieden in IJmuiden gestimuleerd en wordt de inzet van de winkelloods gecontinueerd.

De provincie Noord-Holland geeft in haar 'Detailhandelsbeleid Noord-Holland 2015-2020' aan ruimte te willen blijven bieden aan de verdere ontwikkeling van detailhandel, om ook op langere termijn een vitale, dynamische en concurrerende structuur te huisvesten. Noord-Holland wil een provincie zijn die meebeweegt met de veranderende maatschappij. Ze streven daarom naar een vitale en aantrekkelijke detailhandelsstructuur die aansluit op de behoeftes van de bewoners en bezoekers aan onze provincie. De provincie Noord-Holland moet daarom ook alert zijn op een toenemende leegstand in winkelgebieden. Als leegstand op een locatie moet worden aangepakt, dan zijn primair de gemeenten aan zet. De gemeente kan zorgen voor bestemmingsplanwijzigingen, zodanig dat herstructurering en transformatie mogelijk zijn.

Acties

- Het versterken van de samenwerking binnen kernwinkelgebieden in Velsen.
- Het versterken van de samenwerking tussen kernwinkelgebieden in Velsen.
- Herijking van de lokale uitwerking van de Regionale Detailhandelsvisie, om de kansrijke winkelgebieden sterker, compacter, aantrekkelijker en daarmee toekomstbestendiger te maken voor inwoners en bezoekers.
- Aanpassing van de Subsidieverordening Winkelfonds Velsen, met behoud van de oorspronkelijke doelstelling van de subsidieregeling: winkelgebieden sterker, compacter, aantrekkelijker en daarmee toekomstbestendiger maken.
- Detailhandel goed integreren in de visie Pont tot Park en betrekken van belanghebbenden.

De beleidsambitie van het college in Velsen is om de dienstverlening aan ondernemers te verbeteren.

3.3. Horeca

De gemeente Velsen wil een aantrekkelijk en goed functionerend horeca-aanbod voor haar inwoners en bezoekers. We zetten ons in voor een ontwikkeling van de horeca die de aantrekkelijkheid en leefbaarheid van wonen, werken en verblijven in de gemeente Velsen versterkt. Dit betekent groei en kwaliteit realiseren in de horecasector, zonder daarbij de mogelijke negatieve bijeffecten (zoals veiligheid en overlast) uit het oog te verliezen. In het horecabeleid zijn meerdere locaties en gebieden aangewezen waar bestaande en nieuwe marktpartijen de ruimte krijgen om te ondernemen en te investeren in een kwalitatief horeca-aanbod. Dit betekent ook ruimte voor schaalvergroting en vernieuwende horeca-concepten die andere doelgroepen aanspreken.

Trends en ontwikkelingen

Het ging de laatste jaren erg goed in de horeca: de omzet- en winstcijfers waren positief en de sector kende een sterke groei in het aantal horecabedrijven. In de afgelopen tien jaar vond de grootste groei van de horeca in de grotere steden van de Randstad plaats. In de drie provincies nam de vraag naar horeca toe door het groeiend inwonertal, de grotere vraag naar dagrecreatie en de toenemende bestedingen van buitenlandse toeristen.

Naast groei in de horeca van de grote steden, was ook een sterke accentverschuiving merkbaar naar vernieuwende, eigentijdse concepten. Hier openden nieuwe concepten hun deuren als lunchrooms, (luxe) koffiezaken, broodjeszaken, bezorgspeciaalzaken en fastfoodrestaurants, maar zijn ook steeds meer mengvormen van horeca, detailhandel en dienstverlening zichtbaar. Mede als gevolg van de toenemende leegstand in de detailhandel heeft de horecasector een steeds dominantere aanwezigheid in binnensteden en winkelgebieden gekregen.

Coronacrisis

Verschillende trendrapportages voorspelden in 2019 dat de sterke groei van de horeca de komende jaren tegen de grenzen zou gaan aanlopen. Inmiddels is het perspectief voor de horecasector ingrijpend veranderd. Het coronavirus zorgt voor een diepe crisis in consumptie buitenshuis.

De gedwongen sluiting van horecagelegenheden, de internationale reisbeperkingen en het verbod op evenementen en bijeenkomsten slaan een enorm gat in de omzet. De horeca is een van de zwaarst getroffen sectoren van Nederland. Volgens het CBS nam de omzet in de horeca in het tweede kwartaal van 2020 met iets meer dan de helft af ten opzichte van het vorige kwartaal.

Vanwege de abrupte omzetsdaling heeft de horeca

Hoewel de horecasector een sterke ontwikkeling heeft doorgemaakt, zijn de regionale verschillen binnen Nederland groot. Zo vertoont het horeca-aanbod in Velsen een vrij stabiele ontwikkeling waarbij het aantal horecabedrijven de laatste tien jaar min of meer onveranderd bleef. Er is wel een lichte verschuiving in het aanbod zichtbaar: een afname van op drankgerichte horeca zoals kroegen, cafés en nachthoreca, en een lichte toename van eetgelegenheden in met name het fastfoodsegment.

massaal gebruik gemaakt van de steunmaatregelen van de overheid. Verder hebben bedrijven hun kosten drastisch teruggebracht door onder andere afscheid te nemen van flexkrachten. Op die manier hebben veel bedrijven de afgelopen maanden overleefd. Gezien de aanhoudende beperkingen voor de sector en de economische verwachtingen is niet ondenkbaar dat bedrijven op termijn hun deuren moeten sluiten.

De duur en heftigheid van de uitbraak en de effecten van het pakket aan steunmaatregelen zijn nog niet bekend. Dat betekent dat de impact op onze horecasector nog zeer onzeker is. De vooruitzichten lijken echter ook op de langere termijn somber. Naast de directe corona-effecten op de korte termijn is het niet ondenkbaar dat, volgend op de coronacrisis, langere economische effecten voelbaar zullen zijn.

Naast de directe corona-effecten op de korte termijn is het niet ondenkbaar dat, volgend op de coronacrisis, langere economische effecten voelbaar zullen zijn.

Bestuurlijk overleg KHN

De coronacrisis laat zien dat het van groot belang is om als gemeente in overleg te zijn met de sector. In de reguliere situatie vindt er drie keer per jaar een bestuurlijk overleg plaats tussen de wethouder Economische Zaken en de vertegenwoordigers van Koninklijke Horeca Velsen, waar de recente ontwikkelingen in de sector aan de orde komen. Aanvullend wordt eenmaal per jaar een breed horecaoverleg georganiseerd, dat een toegankelijke en directe manier biedt om beleidsonderwerpen te bespreken of informatie uit te wisselen met een bredere groep aan ondernemers.

Beleidsambitie

De horecanota moet geactualiseerd worden. In de herijking zullen we op zoek moeten gaan naar – wat gezien de ontwikkelingen in de markt – haalbare en wenselijke horecaontwikkelingen zijn. En hoe we deze als gemeente kunnen stimuleren en faciliteren. Omdat we nog midden in de coronacrisis zitten, lijkt het op korte termijn niet passend om met de sector over deze lange termijn-

ontwikkeling in gesprek te gaan. De afgelopen tien jaar is de horeca in Velsen qua omvang en spreiding min of meer onveranderd gebleven. Het bestaande horeca locatiebeleid is, met uitzondering van enkele actuele gebiedsontwikkelingen, nog altijd actueel als beleidskader. De horecasector richt zich nu volledig op stapsgewijs herstel, waarbij de beperkende maatregelen een rendabele bedrijfsvoering nog altijd in de weg staan. De beleidsfocus ligt voor de korte termijn op acties waarmee op korte termijn concreet meer ruimte ontstaat voor ondernemerschap en nieuwe marktinitiatieven. Denk hierbij aan uitwerken van mogelijkheden ten aanzien van terrassen (na corona) en ondersteunende horeca (cq. blurring) en de ontwikkeling van de integrale centrumvisie IJmuiden onder de naam van Pont tot Park. Deze onderdelen kunnen op een later moment worden meegenomen in de actualisering van de bredere, integrale horecanota.

Acties

- Bestuurlijk horecaoverleg en breed horecaoverleg met belanghebbenden.
- Korte termijnacties, zoals o.a.:
Terrasvoorzieningen;
Ondersteunende horeca;
Gebiedsvisie van Pont tot Park.
- Het horecabeleid actualiseren.

3.4. Ambulante handel

De ambulante handel (wekelijkse markten en standplaatsen) levert een bijdrage aan het versterken van de lokale economie en het voorzieningenniveau voor de Velsense consument. De ambulante handel zorgt voor werkgelegenheid en trekt bezoekers. Op veel plekken in de gemeente is zij ook een aanvulling op het winkelbestand. De ambulante handel heeft naast een economische functie, ook een belangrijke sociale functie: het zorgt voor levendigheid en gezelligheid op straat en functioneert als een ontmoetingsplek voor inwoners. Onder de ambulante handel worden zowel de lokale warenmarkten als solitaire standplaatsen verstaan.

Warenmarkten

Velsen kent drie weekmarkten die op vaste dag en tijdstip worden gehouden: dinsdag in Velsbroek, donderdag in IJmuiden en vrijdag in Santpoort-Noord. De markten verschillen van omvang, maar hebben als overeenkomst dat ze kernverzorgend zijn, en zich richten op de lokale consument. De markten in Velsen laten een verschillend ontwikkelingsbeeld zien. De compacte foodgerichte weekmarkten van Velsbroek en Santpoort-Noord doen het nog altijd erg goed. De essentiële branches zijn hier goed vertegenwoordigd. De weekmarkt IJmuiden ontwikkelt zich ook steeds meer in de

richting van een compacte markt. Waar IJmuiden de laatste jaren werd gekenmerkt door een teruglopend aantal kramen, stabiliseert de weekmarkt nu in omvang. De verplaatsing van de markt naar de achterzijde van de HEMA op het vernieuwde Velsduinplein heeft een positief effect gehad op de uitstraling van de markt. De marktcommissieleden en marktmeester zetten zich blijvend in om nieuwe ondernemers te interesseren voor een plek op de weekmarkt. In de nieuwe marktopstelling is daarom rekening gehouden met aanwas van nieuwe kramen.

De inzet voor de komende jaren is de ondernemers van de warenmarkten te ondersteunen in het vergroten van de aantrekkelijkheid van de markt. De gemeente kan hier onder andere invloed op uitoefenen door een duidelijke en overzichtelijke marktverordening. De markt kan dan zo georganiseerd worden dat de belangen van de gemeente beschermd worden, en de markten aantrekkelijk blijven voor consumenten en kooplieden.

De inzet voor de komende jaren is de ondernemers van de warenmarkten te ondersteunen in het vergroten van de aantrekkelijkheid van de markt.

In de marktverordening wordt onder andere de vergunningverstrekking geregeld. Een belangrijke uitspraak in dit kader is dat marktstandplaatsvergunningen in de toekomst als een schaarse vergunning moeten worden aangemerkt. De nationale rechtsnormen, de Dienstenwet, Europese Dienstenrichtlijn, beleid en jurisprudentie geven aan dat schaarse vergunningen een beperkte geldigheidsduur moeten hebben. In het licht van de discussie rondom schaarse vergunning heeft de branchevereniging de gemeente verzocht het beleid ten aanzien van schaarse vergunningen op warenmarkten uit te stellen, tot bekend is hoe gemeenten hier op gepaste wijze invulling aan kunnen geven. Onder marktkooplieden wordt breed gedragen dat een wijziging in de duur en continuïteit van de bestaande vergunning ernstige gevolgen kunnen hebben voor hun onderneming. In de komende periode gaan we bekijken hoe deze discussie een plek te geven in de nieuwe marktverordening.

Acties

Actualiseren van de marktverordening (schaarse vergunningen).

Standplaatsen

Naast marktstandplaatsen kent de gemeente ook solitaire standplaatsen waar ondernemers buiten marktdagen producten kunnen aanbieden. De meest gewilde locaties zijn te vinden in de buurt van winkelcentra en supermarkten.

In 2020 is het nieuwe standplaatsenbeleid vastgesteld. Hierin is ook de discussie rondom schaarse vergunningen opgenomen. Voor standplaatsen gelden vergunningen voor bepaalde termijn van vijf tot maximaal tien jaar. Om ondernemerschap op standplaatsen te stimuleren is een vergunningprocedure met een selectiesysteem op basis van kwaliteitscriteria ingesteld. Dit vervangt een systeem op basis van een loting. Ook worden huidige vergunninghouders niet langer uitgesloten van het meedingen naar de vergunning. Dit geeft ondernemers de kans om opnieuw aanspraak te maken op een standplaats. Met deze wijzigingen denkt de gemeente goed ondernemerschap te belonen en tegelijkertijd de kwaliteit op standplaatsen in Velsen te kunnen bewaken.

4. Toerisme & Recreatie

4.1. Inleiding

De vrijetijdseconomie, ook wel gastvrijheidseconomie, omvat verblijfstoerisme en dagrecreatie. Er is sprake van verblijfstoerisme als het een verblijf betreft van tenminste één nacht in hotels en pensions, recreatiewoningen, campings, boot of een andere toeristische accommodatie. Dagrecreatie omvat de volgende activiteiten (minimaal één uur inclusief reistijd): buitenrecreatie, waterrecreatie en -sport, zelf sporten, bezoek sportwedstrijd, beauty/wellness, bezoek attractie, bezoek evenement, recreatief winkelen, kunst en cultuur, uitgaan, verenigingsleven.

Velsen bevordert toerisme en recreatie actief. In samenwerking met het bedrijfsleven is onder andere ingezet op het in kaart brengen en versterken van het DNA en profiel van IJmuiden, het verbeteren van de verblijfsgebieden op en richting het strand en de haven en het verbinden van gebieden door het realiseren en benutten van de wandel- en fietsknooppunten.

Vanaf begin 2020 wordt de wereldeconomie beheerst door de coronacrisis. Dit heeft ook in de toeristische-recreatieve sector gezorgd voor een enorme klap. Wat de uiteindelijke lange termijn gevolgen hiervan voor het toerisme zullen zijn, is nu nog niet bekend. In 2020 was er weinig tot geen inkomend toerisme. In de zomermaanden zagen we wel weer een groei van het aantal Duitse en Belgische toeristen. Daarnaast zijn veel Nederlanders dit jaar in eigen land met vakantie gegaan.

Inschatting is dat er gemiddeld gezien over het hele jaar circa 70% minder overnachtingen in Nederland zijn geweest. Het belang van recreatiegebieden dicht bij huis is door de coronacrisis juist toegenomen. Veel gebieden zijn immers sneller 'vol, omdat mensen onderling meer afstand houden. En de mogelijkheden voor vrijetijdsbesteding zijn (afhankelijk van de maatregelen die gelden) beperkt. Steeds meer mensen uit de regio wisten de ruime stranden van Velsen en de recreatiegebieden te vinden in 2020.

4.2. Economisch perspectief en ontwikkelingen

Toerisme wordt vanuit macro-economisch perspectief gezien steeds belangrijker voor de Nederlandse economie. De totale toeristische bestedingen in de Nederlandse economie stegen in 2018 met 5,3 miljard euro naar een totaal van 87,5 miljard euro. Dit is een stijging van 6,4 % ten opzichte van 2017. De binnenlandse toeristische bestedingen namen in 2018 toe met 5,5%.

Ook het aantal banen binnen de toerismesector nam toe. Terwijl de Nederlandse werkgelegenheid in de periode 2010-2018 is gestegen met 6,9%, groeide de werkgelegenheid in de toerismesector in deze periode sterker met ruim 23%.

In 2020 en waarschijnlijk ook 2021 zullen de cijfers vanwege de impact door de coronacrisis een ander beeld laten zien. Over de lange termijn verwachten we echter wel dat de groei zich weer voort zal zetten.

Gastvrijheidssector

Nederlanders die hun vakantie in Nederland doorbrachten, verbleven in 2018 het vaakst in een vakantiehuis of stacaravan (42%); 26% koos voor een hotel, pension of B&B; en 15% ging kamperen in een tent, vouwwagen of toercaravan. Het overgrote deel van de buitenlandse

toeristen in Nederland verblijft in een hotel. In 2018 was dat 78% van het totale aantal buitenlandse toeristen, waarbij de druk vooral op Amsterdam ligt. De meeste buitenlandse toeristen komen voor een korte vakantie: 69% in 2017. Huisjesterreinen zijn vooral bij Duitse en Belgische gasten populair. Airbnb neemt nog steeds toe; in 2018 is dit gegroeid tot 1,9 miljoen gasten waarvan zo'n 80% uit het buitenland komt.

Prognoses

Op dit moment is het nog moeilijk in te schatten wat het verloop van het toerisme zal zijn als gevolg van de coronacrisis. Eerdere crisissituaties laten zien dat het internationale toerisme weer sterk herstelde na de crisisperiode. Het is daarom te verwachten dat er ook na de huidige coronacrisis herstel optreedt. De gevolgen voor het reisgedrag van de SARS-epidemie kunnen worden vergeleken met de coronacrisis. Toch is er een grote kans dat de herstelperiode na corona langer zal duren dan bij SARS, onder andere door de grotere afhankelijkheid van China en de wereldwijde (semi)lockdowns. Het soort crisis heeft invloed op de hersteltijd. De herstelperiode na epidemieën en andere ziekte-uitbraken duurde bijna 20 maanden. (Bron: NBTC Holland Marketing, april 2020).

Trends en ontwikkelingen

In toerisme en recreatie zijn vier belangrijke trends zichtbaar: technologische ontwikkelingen voor inspiratie en informatie, behoefte aan persoonlijke aandacht en unieke ervaringen, duurzame trends en het DNA van gebieden.

- **Technologische ontwikkelingen voor inspiratie en informatie van de consumenten**

De wereld is in beweging. Een wereld waarin verandering de enige constante is, grenzen vervagen en alles met elkaar verbonden is. Technologische ontwikkelingen bieden oneindige mogelijkheden. Consumenten vertrouwen op digitale toepassingen voor inspiratie en informatie. Dankzij online middelen wordt het boeken van reizen gemakkelijker en sneller, met grote transparantie van prijs en aanbod. Big data bieden ons nieuwe inzichten waarmee we de toekomst kunnen voorspellen.

- **Behoeftte aan persoonlijke aandacht en unieke ervaringen**

Tegelijkertijd hebben we behoefte aan persoonlijke aandacht, aan eigen en unieke ervaringen. We zijn op zoek naar authenticiteit en transparantie en vertrouwen niet meer op bedrijven maar op onze medemens. Influencers zijn onze nieuwe bron van informatie en we vinden elkaar in communities, waarin we onze passies en ervaringen met elkaar creëren en delen.

- **Duurzame trends**

Consumenten dragen steeds meer bij aan het verduurzamen van Nederland. Zo neemt een derde duurzaamheid mee in het bepalen van de vakantiebestemming en let 28% bij het boeken al op duurzaamheidskenmerken van de vakantieaccommodatie. In de verblijfsrecreatie wordt volop gewerkt aan circulair bouwen. Er zijn al voorbeelden van vakantiehuizen die met warmtepompen verwarmen die op het elektriciteitsnet zijn aangesloten en die de daken van zonnepanelen hebben voorzien. Ook evenementen kunnen meer circulair worden door afval te scheiden en het

wegwerpplastic zoveel mogelijk te vervangen door herbruikbare producten of hoogwaardig te laten recycelen. Het 'vergroenen' van de energievoorziening bij evenementen krijgt ook steeds meer aandacht.

- **Het DNA van gebieden wordt steeds belangrijker**

Het 'verhaal' van een gebied krijgt steeds meer waarde. Bezoekers willen de identiteit van een gebied herkennen en beleven. Het DNA is medebepalend voor het aangevoel verblijven, winkelen en recreëren in een aantrekkelijk gebied met karakter. Toerisme, horeca en detailhandel kunnen elkaar hierin aanvullen en versterken.

4.3. Beleidsambitie

Lokale beleidsambitie

De eerder ingezette lijn, uit het Economisch Programma 2015-2019, zetten we voort. Er zijn wel accentverschillen. De basis voor alle speerpunten en acties is duurzaamheid. Verder vinden we het van belang om meer te focussen op zaken waar, naast de toeristen, ook de inwoners iets aan hebben (leefbaarheid, draagvlak). We spreken ook meer van 'vrijtijdseconomie' en leggen, op verzoek van onze belanghebbenden, meer verbindingen tussen toerisme, recreatie, detailhandel en horeca. Belangrijke randvoorwaarde blijft de (OV) bereikbaarheid, met aandacht voor recreatief vervoer over water (Noordzeekanaal).

De gemeente werkt samen met andere gemeenten in de regio waar er gezamenlijke doelen of belangen zijn en de samenwerking er voor zorgt dat we elkaar versterken.

Samenwerken in de IJmond

De afgelopen jaren is vooral ingezet op recreatieve verbindingen. Verschillende fiets- en wandelroutes zijn ontwikkeld die via het wandelnetwerk en fietsknooppunten-netwerk te volgen zijn.

In 2020 is er onder meer samengewerkt op het thema 'Pollution Art', met als doel de bezoeker te wijzen op het schoonhouden van het strand. Op verschillende locaties in de IJmond, in de omgeving van het strand en de haven, is een kunstwerk geplaatst dat opgebouwd is uit afval. De kunstwerken zijn met elkaar verbonden met een fietsroute.

Samenwerken in de Metropoolregio Amsterdam (MRA)

We werken in de MRA samen met andere gemeenten en provincies om de Strategische agenda Toerisme MRA 2025 te helpen realiseren. Doel van de agenda is: "Faciliteren van de groei van het aantal bezoekers aan de metropool Amsterdam op een dusdanige wijze dat balans bestaat tussen inwoners, bedrijven en bezoekers."

We voeren de Strategische Agenda Toerisme in de MRA 2025 uit, met inzet op het vergroten van de mobiliteit van bezoekers, het verbeteren van de informatievoorziening en wayfinding, regionale afstemming op het gebied van evenementen, marketing en promotie activiteiten, human capital, bestemmingontwikkeling en een gezamenlijke strategie verblijfsaccommodaties.

Voor de internationale toerist werken we vooral samen in de Metropoolregio Amsterdam (MRA), via het project Amsterdam Bezoeken Holland Zien (ABHZ). Momenteel wordt onderzocht op welke wijze het project ABHZ

het best kan worden vervolgd. Omdat toerisme een ketenproduct is, dragen partijen met verschillende achtergronden allemaal bij aan de gastbeleving. Afstemming en samenwerking tussen alle partijen is daarom zo essentieel. De gemeente werkt daarin samen met toeristische ondernemers, gebiedsbeheerders, belangenorganisaties, gemeenten en promotieorganisaties in de Metropoolregio Amsterdam.

Wat hebben we opgehaald bij de belanghebbenden?

Globale genoemde speerpunten voor de nieuwe agenda:

- Maak af waar je aan begonnen bent en zet de lijn uit de oude agenda door.
- Zet in op uitbreiding van verblijfsaccommodaties in Velsen; er is behoefte aan meer verblijfsaccommodaties o.a. in de buurt van het strand.
- Blijf inzetten op een goede (OV) bereikbaarheid (ook over het water) en voldoende parkeerplaatsen.
- Zorg voor een goede vindbaarheid van attracties en locaties.
- Betrek de bewoners; alleen ontwikkelingen waar draagvlak voor is bij de bewoners hebben een grote kans van slagen.
- Zet in op seizoensverlenging: verdeel het toerisme meer over het jaar.

Via het project DNA kust is sterk ingezet op het verscherpen van de identiteit van IJmuiden aan Zee.

4.4. Toeristische marketing en promotie; IJmuiden Rauw aan Zee

Via het project DNA kust is sterk ingezet op het verscherpen van de identiteit van IJmuiden aan Zee en het in kaart brengen van de kansen in de markt. Hier is uiteindelijk als brand concept en merk 'IJmuiden Rauw aan Zee' uit voortgekomen. Dit vormt nu de basis voor de toeristische marketing en promotie. De komende jaren werken wij aan het door-ontwikkelen en verder laden van 'IJmuiden Rauw aan Zee'.

De belangrijkste doelgroep voor het bevorderen van het toerisme is de dagtoerist uit de Metropoolregio Amsterdam (met een focus op Amsterdam en Haarlem). Onder de noemer IJmuiden Rauw aan Zee informeren we de bezoeker over de toeristische mogelijkheden in Velsen en stimuleren we de toerist om een bezoek te brengen aan de gemeente. Hiervoor gebruiken we: de website (ijmuidenaanzee.nl), social media (#Rauw aan Zee) en

het verspreiden van brochures in Velsen en de regio. Verder zetten we ook in op de ferry en cruismarkt door passagiers van toeristische informatie te voorzien.

Voor de dagbezoeker werken we veel samen met de Stichting Citymarketing Velsen en andere marketing-organisaties in de regio. Voorheen voerde Amsterdam & Partners (A&P), in opdracht van de gemeente Velsen, een groot deel van de marketing en promotieactiviteiten uit. Vanwege de nieuwe koers van A&P worden steeds meer acties lokaal uitgevoerd en is nog meer de samenwerking gezocht met de Stichting Citymarketing Velsen. Dat willen we de komende jaren verder doorvoeren. In 2020 onderzoeken we hoe we de toeristische website www.ijmuidenaanzee.nl kunnen verbeteren en integreren met de website van de Stichting Citymarketing Velsen (www.ijmuiden.nl). Vanaf 2021 willen we een nieuwe geïntegreerde website hebben die gericht is op de doelgroepen bezoekers, bedrijven en inwoners.

Voor de fysieke toeristische en recreatieve informatievoorziening kiezen we ervoor om verschillende informatiepunten, passend bij het rauwe DNA, in te richten. We hebben afscheid genomen van een officieel VVV Agentschap in de gemeente. Op deze wijze spelen we in op de behoefte om bezoekers op een laagdrempelige manier te kunnen inspireren en informeren.

Acties

- Campagne IJmuiden Rauw aan Zee en algemene toeristische marketing en promotie meer integreren met citymarketing.
- Nog meer focus op online mogelijkheden.
- Realiseren en beheren toeristische/recreatieve informatiepunten en extra faciliteren van ondernemers met deze informatievoorziening.
- Vervolg samenwerking MRA, o.a. via het project ABHZ 4.0. en door deelname aan de werkgroep toerisme en platform Economie.

4.5. Evenementen

De evenementenbranche is één van de zwaarst getroffen branches door de coronacrisis. Vrijwel alle grote evenementen en festivals in de openlucht (zoals lokaal Dance Valley en Latin Village) zijn in 2020 afgelast. Voor vele organisatoren en de hele keten dreigt faillissement. Als er een vaccin is zal deze branche naar verwachting weer enigszins opveren. Bijkomend probleem is hierbij nog de moeilijker financieringspositie onder andere door verzekeringen die vanaf 2021 pandemieën niet meer dekken. De (kleinere) lokaal georiënteerde evenementen zijn onverminderd belangrijk en bieden kansen. Zolang de 1,5 meter maatregel overeind blijft, is het echter erg lastig om (ook kleinschalige) evenementen te organiseren. Een mogelijke oplossing kan het opzetten van een 'vaste' productieomgeving zijn waarin de evenementen in kleinere vorm kosteneffectief georganiseerd kunnen worden. Vanuit de evenementenbranche is in samenwerking met de overheid Fieldlab Evenementen* tot stand gekomen met het uiteindelijke doel versneld terug te kunnen gaan naar volledige operatie van evenementen.

* Voor meer uitleg, kijk op www.fieldlabevenementen.nl

In Velsen werken we met een uitnodigend evenementenbeleid (zie kader). Evenementen worden onder andere gezien als een belangrijk middel om bezoekers kennis te laten maken met de gemeente.

Visie en ambities uit het evenementenbeleid 2016

Het is van belang dat er een gevarieerd en ruim aanbod is van evenementen in Velsen, het liefst het hele jaar door. Dat draagt bij aan de levendigheid in de gemeente en zorgt er voor dat er voor de inwoners het hele jaar wat te doen is en het seizoen daarmee verlengd wordt. Tegelijkertijd is draagvlak voor de evenementen ook van belang.

Voor bezoekers is het een belangrijke reden om een bezoek te brengen aan Velsen en er wellicht voor een eerste keer kennis mee te maken. De gemeente wil evenementen inzetten om de speerpunten uit de citymarketingstrategie 'Focus op IJmuiden' te helpen realiseren en het profiel van IJmuiden te versterken en op de kaart te zetten.

Een prettig evenement is ook een veilig evenement. Veiligheid is een gedeelde verantwoordelijkheid.

De organisator is hiervoor primair verantwoordelijk, maar ook vergunningverlener, hulpdiensten en bezoekers hebben hierin hun aandeel.

Doelstellingen

1. Via de evenementen duidelijk het profiel van IJmuiden promoten als merk (in relatie tot city-marketing & Rauw aan Zee), daarbij extra inzetten op duidelijk onderscheidend aanbod dat past bij het profiel.
2. Vergroten economische waarde en economische spin off van de evenementen.
3. Het versterken van het aanbod verspreid over het hele jaar, verlevendiging van de gemeente, en het stimuleren van een aantrekkelijke en leefbare gemeente zijn.

De komende jaren wil het college blijven inspelen op de kansen die evenementen in Velsen of de regio (zoals de F1 in Zandvoort) bieden. Focus ligt echter eerst op het herstel van de sector. Verder zetten we in op het stimuleren van het duurzamer maken van evenementen. Hierin speelt de gemeente vooral een verbindende en faciliterende rol. En zetten we er vooral op in dat evenementenorganisatoren kennis met elkaar delen, bijvoorbeeld door de organisatie van een evenemententop. Verder is er een evenementenlocatiebeleid in de maak. Om onze ambitie waar te maken zijn er locaties nodig waar evenementen kunnen worden georganiseerd.

De gemeente heeft een groot aantal locaties voor evenementen: klein, groot pleinen, landgoederen, diverse havens en een breed strand. In het locatiebeleid, dat naar verwachting in 2021 wordt afgerond, leggen we deze locaties vast. Daarna leggen we deze locaties vast in een bestemmingsplan. Dit is een verplichting die voortvloeit uit de Wet ruimtelijke ordening. Ook het gebruik van een vaste stroomvoorziening wordt dan eerder mogelijk in plaats van het gebruik van dieselaggregaten. Op dit moment wordt onderzocht of er een jolijtpenning (vermakelijkheidsretributie) voor de grootschalige evenementen die entree heffen kan worden ingevoerd. Dit vanuit de gedachte dat bezoekers mee gaan betalen aan de kosten die de gemeente maakt.

Acties

- Onderzoek voor het invoeren van een jolijtpenning voor grootschalige evenementen die entree heffen.
- Afronden evenementenlocatiebeleid en vervolgens planologisch verwerken.
- Stimuleren samenwerking met en tussen evenementenorganisatoren.
- Evenementen benutten voor het promoten en profileren van de gemeente en het vergroten van de economische spin off.

4.6. Stranden; blijven inzetten op wind- en watersport

De watersportmarkt maakte door de coronacrisis een flinke groei door na jaren van daling. De verkoop en verhuur van boten nam explosief toe. Belangrijkste oorzaak: mensen die normaliter naar het buitenland gaan, zochten een alternatief in eigen land en vonden die in de relatief veilige watersportmarkt. We verwachten vooralsnog niet dat deze trend zich doorzet.

Er zijn drie verschillende stranden in de gemeente Velsen: IJmuiderslag, IJmuiden aan Zee en Strand Noordpier. De stranden in Velsen zijn breed en hebben jaarrondpaviljoens en ze zijn alle gericht op wind- en watersport. Binnen het brandconcept en de identiteit van 'Rauw aan Zee' heeft elk strand een eigen specifiek profiel en trekt het een eigen doelgroep. Voor de verdere ontwikkeling van het strand geldt het brand concept als basis voor nieuwe (product)ontwikkelingen, projecten (ook op straat) en beleid. Een bezoek aan het strand is een belangrijke reden voor toeristen en dagjesmensen om een bezoek aan de gemeente te brengen. In de profilering en marketing en promotie wordt het strand, samen met de haven, dan ook vaak in de 'etalage' gezet.

Verbeteren kust passend bij het rauwe DNA

Het college zet zich, ook de komende jaren, verder in om de kust te verbeteren en te ontwikkelen op een manier die past bij het DNA van IJmuiden Rauw aan Zee. In 2019 is de entree en toegankelijkheid van IJmuiden aan Zee aangepakt. De 'placemaking' is voor IJmuiden aan Zee gestart vanuit de projectontwikkelaar waarmee het gebied extra onder de aandacht is gebracht. Wat uiteindelijk moet bijdragen aan de verdere ontwikkeling en re-

alisatie van de kustplaats IJmuiden. Er zijn onder andere diverse kunstwerken geplaatst en 'tiny houses' die ook voor vakantieverhuur beschikbaar zijn. Ook zijn er vanuit het project de Rauwe Loper nieuwe banken, toeristische informatieborden en prullenbakken toegevoegd en is de omgeving van het Cornelis Vreeswijkbeeld opgeknapt. De komende jaren gaan we na of een permanente reddingspost bij Strand Noordpier kan worden gerealiseerd.

Duurzame ontwikkeling

Veel strandondernemers spelen al in op duurzaamheid, door bijvoorbeeld het gebruik van zonnepanelen en gescheiden afval inzameling. Een aantal ondernemers heeft daar ook een Green Key voor gekregen. Strandpaviljoens en strandhuisjesverenigingen starten momenteel coöperaties om te bekijken hoe hierin het beste samengewerkt kan worden en welke subsidies mogelijk zijn. De verschillende stranden zijn ook voor minder validen toegankelijk. Op elk strand zijn strandrolstoelen

beschikbaar en is het mogelijk om de strandpaviljoens te bereiken doordat daar in het openbare gebied rekening mee gehouden is. Deze voorzieningen en aanpassingen voor minder validen willen we de komende jaren goed in stand houden. Verder is er een strandtaxi die op dit moment ook al beschikbaar is voor minder validen. Ambitie van de strandtaxi is daar nog beter op in te kunnen spelen, dat wordt op dit moment onderzocht door de ondernemer.

Inzet op wind & watersport

IJmuiden aan Zee, IJmuiderslag en Strand Noordpier zijn stranden waar wind- en watersporten populair zijn. In de Visie op de Waterrecreatie heeft de provincie Noord-Holland deze stranden als dé stranden voor durfsporten benoemd: “Voor de Noordzeekust is het instellen van zones van de verschillende recreatievormen de grootste opgave in relatie tot de kustplaatsen, natuurgebieden en het achterland. De ontwikkeling van minimaal drie durfspots voor durfsporten, zoals bij de locaties Julianadorp/Huisduinen, IJmuiden/Wijk aan Zee en bij Zandvoort, geeft hier een belangrijke invulling aan.”

Hier kan Velsen/IJmuiden zich prima mee profileren. Uiteraard bieden we ook de reguliere badgasten aantrekkelijke plekken op het strand om te genieten.

Om Velsen/IJmuiden als wind- en watersportlocatie te onderstrepen, moeten we inspelen op de behoeftes van de wind- en watersporters, daarbij rekening houdend met de veiligheid en behoeftes van reguliere badgasten. Daarom zijn er bijvoorbeeld zones ingesteld zodat duidelijk is waar welke activiteit het beste kan plaatsvinden. Op elk strand zijn inmiddels wind- en watersportbedrijven die inspelen op deze doelgroep. Er is echter nog steeds behoefte aan meer ruimte, ook vanuit de bestaande wind- en watersportbedrijven. In het bestemmingsplan zijn nog verschillende locaties opgenomen voor wind- en watersport. De intentie is deze locaties de komende jaren openbaar in de markt te zetten. Daarnaast is het ook van groot belang dat de reddingsbrigade goed haar werk kan blijven doen op de stranden van Velsen. Het college wil zich de komende jaren inzetten om de knelpunten, zoals het beperkte zicht door de groei van de duintop, samen op te lossen.

Acties

- Ruimte blijven bieden voor wind- en watersport.
- Stimuleren verdere ontwikkeling kustplaats IJmuiden.
- Faciliteren en samenwerken met de reddingsbrigade en samen knelpunten oplossen.
- Samenwerken met strandondernemers om de stranden nog aantrekkelijker en duurzamer te maken.

4.7. Ontwikkeling vanuit de kracht van het DNA

Elke bestemming heeft haar eigen DNA of 'lokale kleur'. Dit maakt een gebied tot wat het is; het DNA bepaalt in belangrijke mate de aantrekkelijkheid ervan voor bezoekers en bewoners. De 'lokale kleur' is van invloed op de acceptatie van toeristische druk en op de draagkracht van de leefomgeving en samenleving. Zo hoort de visserij bij het DNA van IJmuiden en zijn veel inwoners hier trots op. Terwijl het ook voor overlast kan zorgen, zoals de geur en het extra verkeer.

Beleving

In de huidige 'beleviseconomie' draait het om het creëren van een unieke beleving; de bezoeker wordt geraakt en blijft zich die beleving herinneren. De afgelopen jaren hebben we daar op ingespeeld door vanuit het concept 'IJmuiden Rauw aan Zee' de rauwe gebieden/ruwe parels te verbeteren en ontwikkelen in samenwerking met het bedrijfsleven. Voor het havengebied gebeurt dit met het impulsproject Havenkwartier (wat o.a. inspeelt op het verhaal en beleving van de visserij). En voor de kust door de entreegebieden in rauwe stijl op te knappen. Met de planontwikkeling van de Rauwe Duinen en met het project de Rauwe Loper worden de rauwe gebieden op een passende wijze met elkaar verbonden en komen de rauwe parels langs de route beter tot hun recht. Ondernemers en andere belanghebbenden hebben er op ingespeeld door bijvoorbeeld de inrichting van hun onderneming aan te laten sluiten op de 'rauwe' stijl. Ook de Stichting Noordzeevis uit IJmuiden speelt hier goed op in.

Het impulsproject de Rauwe Loper is een goed voorbeeld van hoe het DNA van IJmuiden leidend is geweest in het project. Daarnaast is het project Havenkwartier ook geïnspireerd door het brand concept IJmuiden Rauw aan Zee. Dat project is terug te vinden bij het onderdeel toerisme in het havengebied.

Impulsproject De Rauwe Loper: Verbeteren toegankelijkheid naar kust en haven

Voor de inrichting van de verschillende routes naar de zee (Strand Noordpier, IJmuiden aan Zee, IJmuiderslag) en de haven is een globale visie opgesteld, het Masterplan De Rauwe Loper. Doel is het verbeteren van de toegankelijkheid, het gevoel van welkom zijn (de achterdeur openzetten) en het vergroten van de herkenbaarheid van het DNA van IJmuiden (IJmuiden Rauw aan Zee). Het plan zet in op zichtbaarheid en herkenbaarheid per route. Zo is onder andere aangegeven welk type inrichtingselementen (zoals bankjes, informatiepunten en street art) en welke materialen en kleuren goed bij het unieke karakter van IJmuiden passen.

Het masterplan gebruiken we als inspiratiedocument met richtlijnen voor projecten langs de route (zoals Pontplein en entreegebied) en onderhoud & beheerswerkzaamheden van de route zoals bijvoorbeeld bij de vervanging van lantaarnpalen.

Langs de routes is ingezet op het verbeteren van de verblijfsgebieden (o.a. door de toevoeging van 'rauwe' banken en prullenbakken), het uitbreiden en verbeteren van het thema 'welkom en informatie' (o.a. via de plaatsing van toeristische informatieborden en digitale displays). In 2020 is bepaald waar street art kan worden gerealiseerd langs de Haven- en Pierroute.

In 2021 wordt de 'natuurlijke flow' (vindbaarheid en toegankelijkheid) verbeterd door elementen langs de Haven en Pierroute te plaatsen (het lineaire element). Naar verwachting is het project medio 2022 afgerond. Aandachtspunt is daarna dat de routes met het nieuwe straatmeubilair goed onderhouden worden en dat het masterplan als inspiratiedocument benut blijft worden voor projecten die langs of aan het eindpunt van de route plaatsvinden.

Acties

- Realiseren project de Rauwe Loper.
- Stimuleren dat het masterplan de Rauwe Loper als referentiekader gebruikt wordt voor projecten langs de routes.
- Borgen goed beheer en onderhoud van de routes.
- Verder laden en ontwikkelen profiel IJmuiden Rauw aan Zee.

4.8. Toerisme in havengebied

Cruise- en ferryvaart

Door de coronacrisis heeft de cruise- en ferrysector een flinke klap gekregen. De komende jaren zal de nadruk liggen op, samen met de sector, inzetten op herstel van deze markt. Naar verwachting zal de cruise- en ferryvaart op de lange termijn weer aantrekken. Snel herstel van de cruisemarkt is vooralsnog onzeker.

Als de cruisesector zich weer heeft hersteld, zien we voor Velsen kansen. Door het ingevoerde beleid van Amsterdam om de cruiseterminal te verplaatsen en de toeristenbelasting te verhogen, is IJmuiden voor meer cruiseschepen een goed alternatief voor Amsterdam. Maximaal 70 schepen per jaar kunnen in IJmuiden aanmeren; dat zou een groei van circa 30 schepen zijn omdat de laatste jaren gemiddeld 40 schepen naar IJmuiden kwamen. In het Noordzeekanaalgebied (NZKG) verband is onderzocht hoe spreiding van de cruise-passagiers het beste kan worden gestimuleerd. Dit is nog vanuit de gedachte dat het te druk is geworden in Amsterdam (project Stad in Balans). Belangrijk aandachtspunt blijft het goed informeren van de passagiers en bemanningsleden over de toeristische mogelijkheden in Velsen. In nauwe afstemming met het bedrijfsleven, in de MRA (werkgroep toerisme, Amster-

dam Cruise Port en de werkgroep zeeconomie NZKG) en de Stichting Citymarketing Velsen bekijken we hoe we op deze sector in kunnen spelen.

Visbeleving en verbeteren verblijfsgebied haven voor toeristen (impulsproject Havenkwartier)

De Halkade en omgeving zijn bij uitstek de plek waar je vis en de haven optimaal kunt beleven. Er zijn verschillende stappen gezet om de uitstraling van deze omgeving te verbeteren, zoals de bouw van Les Halles (panden voor horeca/detailhandel) en de komst van het nieuwe grand caférestaurant en hotel op de Halkade.

Momenteel wordt er een nieuwe kade aangebracht. Het havengebied kan echter nog aantrekkelijker worden gemaakt voor toeristen en recreanten en specifiek voor de cruise en ferrypassagiers. Maar natuurlijk ook voor de IJmuidenaar zelf.

Daar is het project Havenkwartier voor in het leven geroepen. Een van de opgaven uit het identiteitstraject IJmuiden Rauw aan Zee was dat de verschillende parels, zoals de havens en het eten van verse vis, nog niet goed ervaren en gevonden konden worden. Het project Havenkwartier speelt daar op in.

Door het mooie uitzicht op het water en de aanwezige winkelpanden is het eerste deel van de Halkade erg geschikt om de stad en haven samen te brengen. Met een goede opknopbeurt en de herinrichting kan straks op deze plek genoten worden van het uitzicht. Hal F, het gebouw met de smiley, is gesloopt om plaats te maken voor een nieuwe verblijfsruimte: FISH (Food, Innovatief, Samenkomst en Haven). De impressie geeft een beeld van hoe de Viskade er straks mogelijk uit kan zien.

Op dit moment is het voor een bezoeker nog lastig om visrestaurants te vinden. Ook het 'beleven van vis' is nog zeer beperkt aanwezig. Daarbij kan worden gedacht aan b.v. het vangen van vis, het veilen van vis, het verwerken van vis en het consumeren van vis. Naast het opnemen van de restaurants op de website ijmuidenaanzee.nl wordt onderzocht hoe het mogelijk is de vis nog breder onder de aandacht te brengen. De komst van de mascotte 'Kaatje Kabeljauw' heeft al meegeholpen om vis nog meer onder de aandacht te brengen.

De Stichting Noordzeevis IJmuiden is opgericht met als doel IJmuiden en vis nog meer te promoten en onder de aandacht te brengen (zie meer info hoofdstuk Havens).

Acties

- Samen met het bedrijfsleven en de Stichting Citymarketing Velsen inspelen op de behoeften van de passagiers en bemanningsleden van de cruiseschepen.
- De passagiers voorzien van relevante toeristische informatie over de gemeente Velsen (in samenwerking met KVSA en de Stichting Citymarketing Velsen).
- Visbeleving en promotie stimuleren in samenwerking met de Stichting Noordzeevis IJmuiden, de Stichting Citymarketing Velsen en het bedrijfsleven.
- Impulsproject Havenkwartier uitvoeren in samenwerking met belanghebbenden.

Op dit moment is het 'beleven van vis' voor een bezoeker nog zeer beperkt aanwezig.

Om meer toeristen naar Velsen te halen, is toename en verbreding van het aanbod van verblijfsaccommodaties nodig.

4.9. Verblijfsaccommodaties & Zakelijk Toerisme

Verblijfsaccommodaties & Ontwikkelkader Verblijfsaccommodaties

Gemeente Velsen heeft circa 500 strandhuisjes, tien hotels, twee campings, een chaletpark en een aantal bed en breakfast aanbieders. Toeristen zijn vaak op zoek naar bijzondere verblijfsaccommodaties. Ook in Velsen zijn er unieke mogelijkheden, zoals overnachten op een landgoed en de Seinpoststelling. Steeds meer particulieren verhuren hun woning aan toeristen. Organisaties als Airbnb en Wimdu coördineren deze verhuur.

Het toerisme naar de Metropoolregio Amsterdam zal ook de komende jaren blijven groeien. Tot 2025 verwacht de World Tourism Organization (UNWTO) een groei van het wereldwijde toerisme van meer dan 30%. Omdat Amsterdam een rem op hotelontwikkelingen

heeft afgekondigd, zal hierdoor meer marktruimte ontstaan voor de overige gemeenten in de MRA. Het feit dat we momenteel getroffen worden door de coronacrisis verandert vooralsnog niets aan de verwachtingen voor de toekomst. De crisis is nog te pril om uitspraken te doen over het toerisme in de toekomst. Er zijn bedreigingen (minder vluchten), maar ook kansen, want het overgrote deel van het toerisme in de MRA wordt gerealiseerd door dichtbij toerisme. Dit zijn markten die eenvoudig met trein, auto en bus naar de MRA kunnen reizen (o.a. Duitsers en Belgen).

Om goed op de groei in de Metropoolregio Amsterdam in te kunnen spelen en meer toeristen naar Velsen te halen, is toename en verbreding van het aanbod van verblijfsaccommodaties nodig. De ontwikkeling van bijzondere vakantiehuisjes als onderdeel van de kustvisie en het realiseren van camperplekken dragen daar goed aan bij. Bij initiatieven uit de markt zal de gemeente vooral faciliteren en meedenken.

Verschillende eigenaren van verblijfsaccommodaties hebben duurzaamheid hoog in het vaandel staan; verschillende verblijfsaccommodaties hebben de Green Key behaald. Green Key is hét internationale keurmerk voor duurzame bedrijven in de recreatie- en vrijetijdsbranche en zakelijke markt.

Ontwikkelkader Verblijfsaccommodaties MRA 'grip op groei'

Om de gewenste ontwikkeling te stimuleren en in te spelen op de ladder van duurzame ontwikkeling is er een ontwikkelkader gemaakt voor verblijfsaccommodaties in de MRA. Het ontwikkelkader biedt praktische en concrete handvatten voor de beoordeling van plannen. Hiermee kunnen marktinitiatieven worden gestuurd en blijft de kwaliteit en het evenwicht van de gemeentelijke of regionale markt bewaakt. Dit kader geldt vanaf 50 slaapplekken.

Het MRA ontwikkelkader helpt gemeenten om te zorgen dat nieuwe verblijfsaccommodaties met meer dan 50 slaapplekken zo goed mogelijk passen in de lokale omgeving. Er zijn twee sturingsinstrumenten: het ontwikkelkader en het expertteam.

Ontwikkelder

Het ontwikkelkader verblijfsaccommodaties is een kwalitatief instrument dat gebruikt wordt om een gemeente te helpen om te bepalen of een initiatief al dan niet waarde toevoegt aan de omgeving en de bestaande markt en zo aansluit bij de toeristische spreidingsdoelstellingen van de MRA.

Nieuwe verblijfsaccommodaties kunnen namelijk een positieve bijdrage leveren aan het versterken van de directe omgeving. Dat hangt af van zaken als locatie, faciliteiten, doelgroep, concept, buurtgebondenheid, duurzaamheid, eigenaarschap, sociaal ondernemen en het aanbod van faciliteiten in de accommodatie.

Type accommodaties

Het ontwikkelkader geldt voor alle ontwikkelingen (nieuwe vestiging, nieuwbouw, transformatie en uitbreiding) van verblijfsaccommodaties met meer dan 50 slaapplekken die niet in het bestemmingsplan passen. Het gaat om hotels, migrantenhotels, campings, bungalowparken, jachthavens en groepsaccommodaties. Het verblijf is kort (1 dag tot 6 maanden) en bedoeld voor mensen die elders een hoofdverblijf hebben.

Indien gewenst kunnen gemeenten ook het MRA ontwikkelkader en MRA expertteam inzetten voor projecten met minder dan 50 slaapplekken.

Expertteam

De feedback over het ingediende plan wordt opgesteld door een MRA expertteam verblijfsaccommodatie dat per project wordt samengesteld en bestaat uit:

1. Vanuit de gemeente waar het project speelt:
  - De beleidsmedewerker EZ of afdeling waar verblijfsaccommodatiebeleid is ondergebracht.
  - Een 2e ambtenaar van de gemeente die betrokken is bij het verblijfsaccommodatie initiatief.
2. Vanuit de MRA werkgroep verblijfsaccommodaties:
  - Deelregio vertegenwoordiger verblijfsaccommodaties van gemeente waar initiatief speelt.
  - De beleidsadviseur overnachtingsbeleid van de gemeente Amsterdam.
  - De MRA regisseur verblijfsaccommodaties en leisure.

Toepassing MRA ontwikkelkader verblijfsaccommodaties

Het expertteam adviseert de gemeente over het voorgenomen ontwikkelplan verblijfsaccommodatie aan de hand van vijf aspecten:

- Regioversterkend
- Meerwaarde in de markt
- Economisch haalbaar
- Draagvlak in de omgeving
- Duurzaamheid en Sociaal Ondernemen.

Ondernemers moeten deze aspecten opnemen in hun bedrijfsplan. Het ontwikkelkader biedt een handvat voor ondernemers om een goed kwalitatief ondernemersplan op te stellen. Tevens geeft het ontwikkelkader feedback op het ondernemersplan dat de initiatiefnemer bij een (voor)aanvraag omgevingsvergunning indient.

Tot slot helpt het advies van het expertteam over een ontwikkelplan verblijfsaccommodaties de gemeente bij de besluitvorming (vergunningverlening). Het advies is niet bindend. Bij een negatief advies is het wel de afspraak om het initiatief met het advies regionaal af te stemmen.

Zakelijk toerisme

De afgelopen jaren was er al meer aandacht voor hoe je op afstand toch kan deelnemen aan meetings en congressen. Terwijl mensen elkaar over het algemeen toch het liefst echt ontmoeten. Door de coronacrisis wordt het fysiek samenkomen op dit moment zoveel mogelijk beperkt. De verwachting is dat dit op korte termijn niet verandert en zelfs op lange termijn nooit hetzelfde zal worden als voorheen.

De meeting en events sector in Velsen heeft door de coronacrisis een flinke klap gekregen. De gemeente Velsen heeft verschillende bijzondere aanbieders voor de zakelijke markt. Dat loopt uiteen van een zaal in een strandpaviljoen, vergaderzalen in een Unesco Monument tot vergaderen op een luxe landgoed. De lokale markt wordt op dit moment al goed bediend, met name voor personeelsevenementen. De uitdagingen en kansen liggen op de regionale en landelijke markt. Het verbindend element tussen de meeste producten van aanbieders is het element sportief/spannend, actief, natuur (zee, duin, strand). Een zakelijke bezoeker besteedt gemiddeld 380 euro per dag tijdens zijn bezoek aan een congres of beurs in de Metropoolregio. Dat is onder andere de reden dat dit thema is opgenomen in de toeristische strategische agenda van de MRA. Daarbij wordt vooral de relatie gelegd met het stimuleren van congressen en beurzen.

Ook wordt ingezet op het stimuleren dat de zakelijke bezoekers hun bezoek verlengen met een privébezoek, of nog een keer terugkomen voor een privébezoek. Het college wil zich de komende jaren inspannen om de verschillende mogelijkheden in Velsen beter te promoten (in samenwerking met de Stichting Citymarketing Velsen). Verder zetten we ons in om de samenwerking te versterken, zowel met als tussen de verschillende aanbieders.

Acties

- Faciliteren verbreding en uitbreiding verblijfsaccommodaties.
- Stimuleren en faciliteren locaties voor camperplaatsen.
- Implementatie ontwikkelkader verblijfsaccommodaties MRA.
- Bevorderen zakelijk toerisme door o.a. promotie en samenwerking te stimuleren.

4.10. Recreatie

Inleiding

Het bureau voor Ruimte en Vrije tijd heeft in opdracht van de terrein beherende organisaties (o.a. Recreatie Noord-Holland, Natuurmonumenten, PWN, Staatsbosbeheer) onderzoek gedaan naar de gevolgen van de coronacrisis op de recreatie- en natuurgebieden in Noord-Holland. Door de coronacrisis staan natuur- en recreatiegebieden in heel Nederland in een ander daglicht. Het onderzoek vond plaats in de periode maart tot en met augustus 2020. De conclusie is dat de behoefte aan ontspanning of juist inspanning in de vrije natuur in de afgelopen periode groot is geweest.

De toenemende drukte in de natuur- en recreatiegebieden betreft een trend die al enkele jaren speelt. Door het coronavirus is deze trend nu veel zichtbaarder geworden. De behoefte aan groene buitenruimte om in te bewegen is enorm toegenomen. Op het land, maar zeker ook op het water, hebben recreanten hun toevlucht gezocht. En waar het vroeger wellicht met pieken ging (bijvoorbeeld op zondagmiddag), was het nu structureel druk.

Opvallend is dat ook nieuwe doelgroepen de natuur hebben opgezocht; mensen die normaal niet in de natuur komen en mensen die minder bekend zijn met de natuur. Corona heeft er deels voor gezorgd dat het huiselijk gebeuren zich naar buiten heeft verplaatst. Voordeel is dat vele mensen de natuur weten te waarderen; een nadeel is dat velen niet goed de 'regels' kennen waardoor er overlast kan worden veroorzaakt. Dat zal in de toekomst extra aandacht vragen, zoals het beter kunnen sturen op de bezoekersstromen.

Rapport 1-meting onderzoek over imago en aantrekkelijkheid gemeente Velsen 'Focus op IJmuiden'

In de 1-meting, die is uitgevoerd om te bekijken wat de resultaten zijn van de uitvoering van citymarketing, zijn ook vragen gesteld over de vrijetijdsbesteding.

80% van de inwoners van Velsen vindt dat er voldoende recreatiemogelijkheden binnen de gemeente zijn.

De belangrijkste vrijetijdsbesteding van de Velsenaren is - in volgorde van belangrijkheid - wandelen, fietsen, een bezoek aan het strand en een bezoek aan de haven. Verder hebben vele inwoners in 2019 een bezoek gebracht aan het recreatiegebied Spaarnwoude en het Nationaal Park Zuid-Kennemerland. De meeste inwoners zijn bekend met het fietsknooppuntennetwerk en wandelnetwerk.

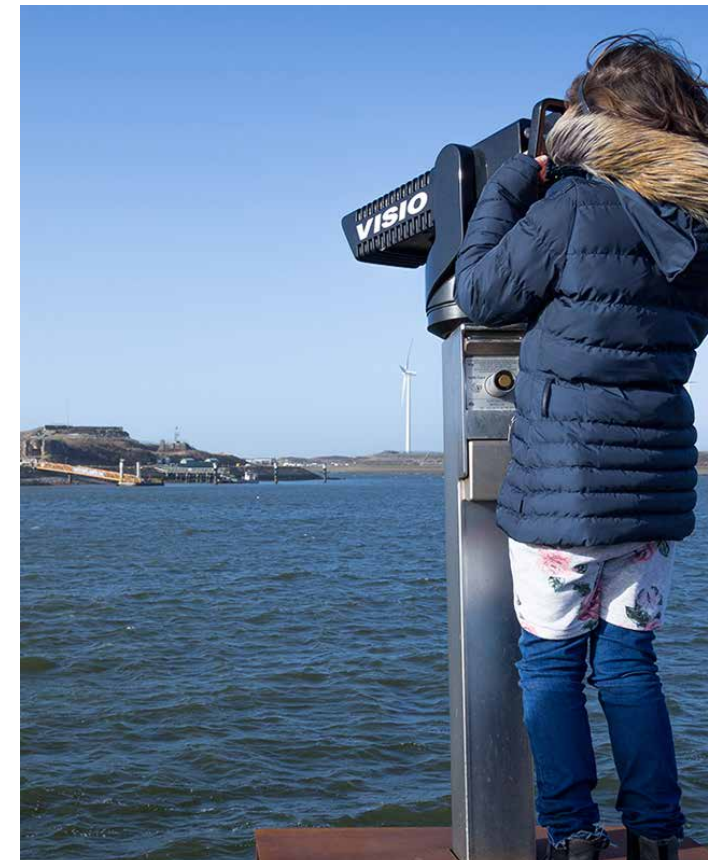
Van de bezoekers buiten Velsen scoren wandelen, fietsen en strandbezoek het hoogst.

Vormen van vrijetijdsbesteding inwoners Velsen

Wandelen	68%
Fietsen	61%
Strandbezoek	43%
Bezoek aan de haven	25%
Bezoek aan recreatiegebied Spaarnwoude en Nationaal Park Zuid-Kennemerland	70%
Bekendheid met het fietsknooppuntennetwerk en wandelnetwerk	78%

Vormen van vrijetijdsbesteding bezoekers van buiten Velsen

Wandelen	52%
Fietsen	47%
Strandbezoek	48%

Recreatiegebied Spaarnwoude

Na een breed participatietraject is in het voorjaar 2020 de 'Visie Spaarnwoude Park 2040' vastgesteld. In de visie wordt veel aandacht besteed aan het belang van de aanwezigheid van natuur, maar ook aan het belang van recreatie. De druk vanuit de steden wordt steeds groter op natuur- en recreatiegebieden. Daarom wordt er goed ingespeeld op deze ontwikkeling, waarbij natuur en recreatie goed in balans met elkaar zullen zijn.

De visie wordt gefaseerd uitgewerkt met het uitvoeringsprogramma 'Spaarnwoude Park 2040' voor de jaren 2021 t/m 2023. De focus ligt op zeventien deelprojecten met als belangrijkste punten:

1. Het wegwerken van het achterstallig onderhoud;
2. Het versterken van natuur, landschap en cultuurhistorie;
3. De ontwikkeling van aantrekkelijke ontvangst- en verblijfgebieden ten behoeve van een goede spreiding van de recreatieve druk;
4. Fietsbereikbaarheid in Spaarnwoude en vanuit de steden.

a. Het wegwerken van het achterstallig onderhoud

De staat van het onderhoud van het recreatiegebied is de afgelopen jaren sterk teruggelopen. Adviesbureau Cyber heeft dit aangetoond met een uitgebreid rapport. Met enkele financiële impulsen vanuit de reserves van het recreatieschap wordt er ingelopen op de achterstand van het onderhoud. Door de structurele verhoging van de participantenbijdrage in 2019 is het oplopen van nieuwe achterstanden verleden tijd. Belangrijk is dat de basis op orde is met schone, hele en veilige recreatiegebieden.

b. Het versterken van natuur, landschap en cultuurhistorie

Het recreatiegebied kenmerkt zich door dijken, veenpolen, trekvaarten en forten. Maar ook de riviergeul van het oude Oer-IJ. Deze historische lijnen, ofwel gebiedseigen verhalen, lopen langs of dwars door het gebied. Ze bieden volop kansen en zijn de dragers waar het gaat om nieuwe routes, natuur, recreatie en ondernemerschap.

c. De ontwikkeling van aantrekkelijke ontvangst- en verblijfgebieden ten behoeve van een goede spreiding van de recreatieve druk

Spaarnwoude Park 2040 begint of eindigt bij herkenbare, groene en levendige ontvangstgebieden aan de randen nabij stad, dorp, station, hoofdwegen en soms ook in het gebied. Deze zogeheten recreatieve ontvangstgebieden zijn de meest levendige plekken in Spaarnwoude Park en zijn toegankelijk voor iedereen.

Ze verschillen van elkaar in uitstraling, activiteiten, toegankelijkheid, eigenschappen, gebruiksmogelijkheden, natuurwaarden enzovoort. Het zijn plekken die recreatie-ondernemers ruimte bieden voor uitbreiding, revitalisering en herontwikkeling van (nieuwe) eigentijdse commerciële vrijetijdsfuncties.

Een van deze ontvangstgebieden is SnowWorld. De entree van dit gebied ligt aan de Amsterdamseweg. Gewerkt wordt aan een ontwerp waarbij sprake is van ontwikkelingen zowel op als rondom het terrein van SnowWorld die samen de identiteit van dit deelgebied versterken. Zo kan het ontvangstgebied ook een breed (openbaar) recreatief aanbod op goede ontsloten plekken aan de randen van het gebied aanbieden.

Een ander ontvangstgebied is Informatieboerderij Zorgvrij, een locatie die iets dieper in het recreatiegebied ligt. Gezocht wordt naar commerciële verbreding van het bestaande concept waarbij het boerderijgevoel en educatie-/ informatie doel behouden of zelfs versterkt wordt. Zorgvrij kan een voorbeeldfunctie hebben en de doelstellingen van de visie Spaarnwoude Park 2040 uitvergrooten waar het gaat om duurzaamheid, circulariteit, natuurinclusiviteit en sociaal-maatschappelijke betrokkenheid.

d. Fietsbereikbaarheid (in Spaarnwoude en vanuit de steden)

De visie Spaarnwoude Park 2040 zet sterk in op bereikbaarheid van de recreatiegebieden en op de onderlinge verbinding van de verschillende deelgebieden daarin. Grootschalige infrastructuur scheidt de verschillende delen en het maken van nieuwe verbindingen is daarmee ook de grootste (financiële) opgave van de visie. Het uitvoeringsprogramma Spaarnwoude Park 2040 zet zich in eerste instantie in op het onderzoeken van de haalbaarheid naar de realisatie van drie routes. Die drie routes kunnen de bereikbaarheid van Spaarnwoude Park 2040 vanuit de steden, de bereikbaarheid tussen steden en de onderlinge bereikbaarheid van de deelgebieden verbeteren. Overige verbindingen worden in later stadium opgepakt.

Fietsverbindingen in uitvoeringsprogramma 2021 – 2024:

1. Fietsverbinding Amsterdam – Haarlem
2. Fietsverbinding Amsterdam – Spaarndam - IJmuiden
3. Noord-zuid fietsverbinding Veerplas - Groene Weelde (Haarlemmermeer)
4. Fietsverbinding Nationaal Park Zuid-Kennemerland –Spaarnwoude t.b.v. spreiding bezoekers, verbinden landschappen (ter hoogte van Velsbroek)

Acties

Adviserende en ondersteunende rol met onder meer aandacht voor:

- een goede balans tussen natuur en recreatie.
- een goede bereikbaarheid (OV, fiets, auto) van het gebied en dan met name van de entreegebieden.
- mogelijkheid voor recreatief vervoer over water.
- aansluiting bij het RES-programma (Regionale Energie Strategie).
- participatie inwoners en belangengroepen bij de ontwikkeling van plannen.
- een aanvaardbaar niveau van het onderhoud en beheer van de openbare ruimte.

Nationaal Park Zuid-Kennemerland

Nationaal Park Zuid-Kennemerland is een van de 21 nationale parken in Nederland. Het park wordt beheerd

door drie terreinbeheerders: PWN, Staatsbosbeheer en Natuurmonumenten.

In 2019 is een uitgebreid recreatieonderzoek uitgevoerd onder lokale bezoekers; geen toeristen.

Het Nationaal Park scoort gemiddeld een 8,5 ! (in 2015 was dit een 8,2).

Kernwoorden

De drie kernwoorden die uit het onderzoek naar voren komen zijn: RUST, NATUUR, DICHTBIJ.

De meeste mensen komen voor de natuur en cultuurhistorie. Mensen vinden het rustig in het Nationaal Park en vinden het belangrijk om dat zo te houden, maken zich daar wel zorgen over.

Verre weg de meeste bezoekers komen van dichtbij, binnen een straal van tien kilometer. De keuze voor het deelgebied wordt vaak bepaald door de afstand vanaf huis.

Wie zijn de bezoekers

- 95% komt uit hun woonplaats en 84% komt uit de directe regio: binnen 10 km afstand. Het Nationaal Park heeft dus een heel belangrijke functie voor mensen in de regio.
- 66% komt meer dan 15x per jaar, waarvan de helft meer dan 50x per jaar komt: heel veel trouwe fans dus!

- Voor 95% is de natuur het criterium om het gebied te bezoeken.
- Driekwart komt wandelen, daarnaast zijn er ook veel sporters (38%).
- Bij de ingang IJmuiderslag komen de meesten voor het uitlaten van hun hond.
- 18% komt met iemand jonger dan 12 jaar.
- Wandelroutes worden graag gebruikt.

Nationale Parken 'nieuwe stijl'

De komende jaren wordt er gewerkt aan de ontwikkeling van Nationale Parken nieuwe stijl, aan grotere en sterkere parken op het gebied van kwaliteit en beleving. Vanuit onder andere het ministerie van LNV, de provincies, Staatsbosbeheer, IVN, Landschappen NL, ANWB en Stichting Samenwerkingsverband Nationale Parken zijn gezamenlijke ambities geformuleerd voor Nationale Parken nieuwe stijl. De kern daarvan ligt bij grotere parken met een sterke gebiedsidentiteit en een hoge beleefbaarheid. Regionaal wordt er ook gekeken om de parken ruimer te begrenzen. Dit betekent dat dorpen – en soms ook steden – onderdeel kunnen uitmaken van het nationaal park. Om dit te bereiken is samenwerking nodig met provincies, parken, terreinbeherende organisaties, natuurorganisaties, ondernemers en de toeristenbranche. Deze brede samenwerking moet ervoor zorgen dat de natuur-, cultuurhistorische en landschappelijke kwaliteiten van de nationale parken wordt versterkt.

Nationaal Park Zuid-Kennemerland (NPZK) gaat onderzoeken in hoeverre zij kan inspelen op de geformuleerde ambities om te komen tot een Nationaal Park 'nieuwe stijl'. De afgelopen jaren is gewerkt aan een heldere

merkidentiteit van het park. Uiteindelijk is deze samengevat in een basisverhaal waarin NPZK graag als groene long in de regio 'verwondering in een oase van rust' wil creëren voor haar bezoekers. Aan de hand van vijf kernwaarden, 'deskundig – veelzijdig – gastvrij – vernieuwend – verbindend', worden beslissingen genomen op het gebied van communicatie en beheer.

De Beleefweek was ondanks de abrupte stop na vijf dagen door de aanscherping van de corona maatregelen een succes voor zowel betrokken ondernemers als Nationaal Park. De ambitie is om deze in 2021 weer te laten plaatsvinden maar dan hopelijk zonder coronagerelateerde onderbreking.

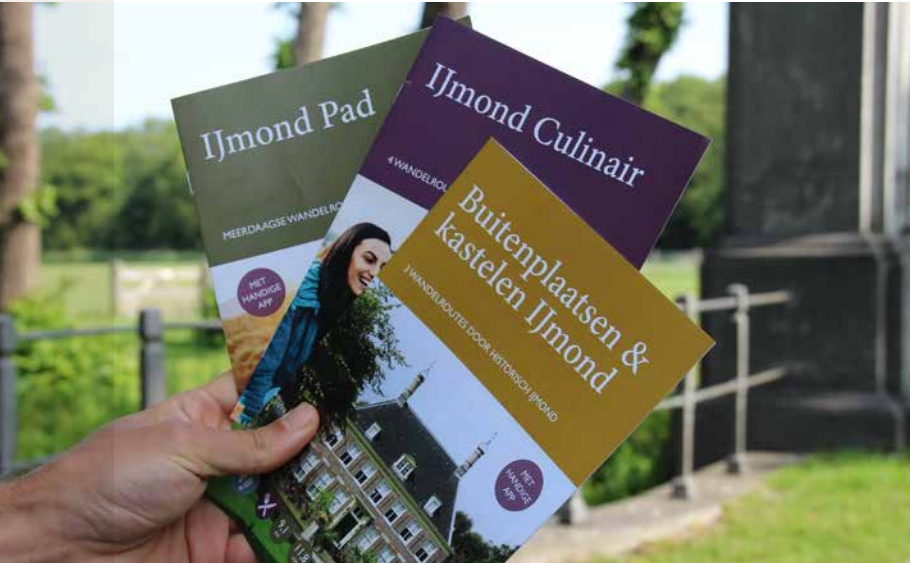
Acties

Adviserende en ondersteunende rol met onder meer aandacht voor:

- een goede bereikbaarheid van het gebied met herkenbare entrees.
- mogelijkheid tot schaalvergroting (voor- en nadelen).
- toegankelijkheid voor bezoekers (regulering), met aandacht voor rust en ruimte.
- voldoende beleving, met oog voor de identiteit van het park.

Buitenpoort Santpoort-Noord

'Buitenpoorten' zijn OV-stations die vlakbij of aan het landschap liggen. Door hun ligging kunnen ze fungeren als toegangspoorten vanuit de stad naar natuur/ groen, cultuurhistorie en recreatieve voorzieningen. Ze kunnen door recreanten en toeristen nog veel meer op deze manier worden benut. Met het op deze manier beter benutten van het station wordt beoogd dat bezoekers sneller gebruik maken van het OV in plaats van de auto. Bezoekers kunnen vanaf het station gebruik maken van lokale faciliteiten en zich mogelijk meer spreiden over de omgeving.

Station Santpoort-Noord draaide van april tot en met ok-

tober 2019 mee als pilot voor het concept buitenpoort; dit vanwege zijn strategische ligging aan Nationaal Park Zuid-Kennemerland en een aantal buitenplaatsen.

Aangezien de gemeente Velsen flinke bezuinigingen tot en met 2024 heeft ingezet, is het niet de verwachting dat de Buitenpoort Santpoort-Noord verder zal worden doorontwikkeld. Met de pilot Buitenpoort Santpoort-Noord zijn veel ervaringen opgedaan die als voorbeeld kunnen dienen voor andere kansrijke buitenpoorten. Gemeente Velsen werkte in dit project samen met provincie Noord-Holland, NS, ProRail en Nationaal Park Zuid-Kennemerland.

Recreatieve verbindingen

Fietsen en wandelen blijven activiteiten die nog altijd bovenaan het lijstje staan van zowel inwoners als bezoekers van Velsen. Inmiddels zijn vele wandel- en fietsroutes gerealiseerd waarbij gebruik is gemaakt van het fietsknooppuntennetwerk en wandelnetwerk. In 2020 zijn voorbereidingen getroffen om het wandelnetwerk met het Nationaal Park Zuid-Kennemerland te verbinden. Als het sluisennetwerk weer op orde is, kan ook van die verbinding weer gebruik worden gemaakt. De fiets- en wandelroutes liggen hiervoor klaar. Naast de geprinte versies zijn alle fiets- en wandelroutes ook digitaal beschikbaar via de website ijmuiden.nl.

Het beheer en onderhoud van beide netwerken is in handen van Recreatie Noord-Holland.

E-bike

De verkoop van e-bikes is het afgelopen jaar sterk gestegen. Door het coronavirus waren Nederlanders acuut op zoek naar een alternatief voor het OV. Een andere invulling van de vakantie of vrije tijd is ook verantwoordelijk geweest voor de toename van het aantal e-bikes. Horecagelegenheden kunnen e-bikers faciliteren door oplaadpunten te realiseren.

In de regio IJmond wordt gewerkt aan de aanleg van zogenaamde 'doorfietsroutes'. Dit zijn lange-afstandsroutes waarbij de fietser - vaak e-biker - weinig tot geen hindernissen (b.v. kruisingen, verkeerslichten) onderweg tegenkomt. Deze routes zijn met name bedoeld voor woon-werkverkeer.

Toeristische Overstap Punten (TOP)

Een TOP is een 'knooppunt' waar diverse bewegwijzerde en niet bewegwijzerde fiets- en wandelroutes samenkomen. Een TOP is goed bereikbaar per auto en beschikt over voldoende parkeergelegenheid. In de nabije omgeving is vaak horeca te vinden voor een kopje koffie. Het is dus een voorziening voor iedereen die van wandelen en fietsen houdt. In de gemeente Velsen zijn inmiddels twee locaties voorzien van een TOP: nabij NS-station Santpoort-Zuid en het Pontplein in Velsen-Zuid. Op de locatie Pontplein is ook een toeristisch informatiepunt ingericht bij de aldaar gevestigde horeca. Zo is het Pontplein uitgegroeid tot een toeristisch knooppunt, een locatie van waaruit de bezoeker kan starten met een fietstocht of wandeling. Kaarten en routes zijn op bordes en bij de horeca beschikbaar.

De voorbereidingen worden getroffen om een TOP bij informatieboerderij Zorgvrij in recreatiegebied Spaarnwoude te plaatsen. Om dit te realiseren, wordt er samengewerkt met de gemeenten uit Zuid-Kennemerland en de provincie Noord-Holland.

Recreatieve verbinding over water

De vroegere draagvleugelboot bracht toeristen van Amsterdam via het Noordzeekanaal naar IJmuiden. Maar ook inwoners van Velsen maakten gebruik van deze verbinding voor hun werk of voor een dagje uit in Amsterdam. Onderweg van Amsterdam naar IJmuiden zou ook een tussenstop bij het recreatiegebied Spaarnwoude gerealiseerd kunnen worden. Een recreatieve vaarverbinding kan het toerisme in Velsen een flinke boost geven. Daarnaast kan het Amsterdam deels ontlasten van de toename van toeristen in de hoofdstad.

Acties

- Wandelnetwerk verbinden met het Nationaal Park Zuid-Kennemerland.
- Realiseren TOP bij informatieboerderij Zorgvrij.

Tot slot

De Economische Agenda 2020-2025 is opgesteld om een bijdrage te leveren aan het realiseren van de Visie op Velsen 2025, het Collegeprogramma 2018-2022 'Velsen komt naar je toe!' en het Coalitieakkoord 2018-2022.

Met deze agenda wordt duidelijk waar het college zich de komende jaren samen met het bedrijfsleven en belanghebbenden voor in wil gaan zetten om de economie in Velsen te bevorderen.

Colofon

Gemeente Velsen

Domein Fysieke Leefomgeving
Regie & Ontwikkeling / Economische zaken

Vormgeving: Corine Ontwerpt

Foto's: Beeldbank Velsen, AYOP,
Techport, Tata Steel, Seaside Sports,
Mark Sassen Fotografie

December 2020

